

KOVID-19 Sastaravipe: Barjaripe
vaš o Avutno (Futurno)
Resavdipe thaj Akhjaripe vaš e
Nacionalosko Angażiripe ande
e Kidinde Amerikake Štatura thaj
o Kidindo Thagaripe

“E Medicina si Inke Mamujal e Kale Žene”

*Kartografipe thaj vizualipe vaš e maškardorja vaš
e socialne biekhsarimata, komunaki bipakjavin,
thaj vaksinako bisiguravipe ande onlajn thaj
fizikane thana ando o Kidindo Thagaripe (KT)
thaj e Kidinde Amerikake Štatura (KAS)*

Februari 2023-to berš

Ozge Ozduzen
Billur Aslan Ozgul
Bogdan Ianosev
Alireza Karduni

Nelli Ferenczi
Wenwen Dou
Matthew Adams
Monika Frątczak

Ramosaravnengi (skirisarvnengi, pisatelengi) informacija

E Dr. Ozge Ozduzen si ekh lektora pe Digitalno Medija thaj Societeto ande o universiteto ando Šefild. E Dr. Billur Aslan Ozgul si ekh lektora pe Politikani Komunikacija ande e Škola vaš Socialno thaj Politikani Sikavin (Studija) ande o Brunel Universiteto ando London. O Bogdan Ianošev si ekh doktoranto ande e Glazgou Škola ašal Biznes thaj Societeto ande o Glazgou Kaledoniano Universiteto thaj Rodimasko Asistente ande o Universiteto ando Šefild. O Dr. Alireza Karduni si ekh Postdoktoranto ande e Khamupruni-Khamteluni (Nordowestutni) Universiteteski khukhin vaš Kompjutereski Sikavin thaj Psixologija. E Dr. Neli Ferenczi si ekh lektora pe Psixologija thaj ekh kotoravni (membra) vaš o Centro ašal Kultura thaj Evolocija ando o Brunel Universiteto ando London. E Dr. Wenwen Dou si ekh asistenta profesora ande o Koležo vaš Komputrja thaj Informatika thaj voj si ekh vastni (važno) fakulteteski kotoravni ande o Šarlot Vizualizacijako Centro ande o Universiteto ande e Khamupruni (Norda) Karolina ando Šarlot. O Matju Adams si ekh doktoratosko rodavno ande e divizija vaš Antropologija thaj ekh rodimasko asistente ando Brunel Universitetosko Koležo vaš Bizneso, Arto, thaj Socialno Sikavin. E Dr. Monika Fratzczak si ekh rodavni ande e Khukhin vaš Sociologikane Sikavina ande o Universiteto ando Šefild.

Ašal o KOVID-19 Sastaravipe: Barjaripe vaš o Avutno (Futurno) Resavdipe thaj o Akhjaripe vaš e Nacionalosko Angažiripe ande e Kidinde Amerikake Štatura (KAŠ) thaj o Kidindo Thagaripe (KT)

E programa si o rezultato andar o partneripe maškar e Britanijani Akademija, e Socialno Sikavinaki Rodimaski Gogjalin / Konsilo (SSRG) thaj e Sikavinaki & Inovacijaki Drakhin ande e Kidinde Amerikake Štatura (SIN USA) te den love ka deš transatlantikane studije save fokusirin pe o KT-KAŠ KOVID-19 vaksinako angažiripe. Voj kerel so ekh pilotno studija kerda savi roda e nivelura vaš e vaksinako angažiripe ande štar thana ande e KAŠ thaj o KT, žikana e majbari programa sas majbarjardi te sikjol vaš but thana. E programa sas lovedindi katar e KT-ski Khukhin ašal Bizneso, Energija thaj Industrialno Strategija.

Rezjume

Lovepokindo katar e Britanijaki Akademija, kadava reporto si ekh kotor andar ekh rodimasko proekto savo bućhol “Kartografimaske thaj vizualimaske dorja vaś o socialno bieksaripe, e komunaki bipakjavlin, thaj e vaksinaki bisiguracija ande onlajn thaj fizikane thana ande o Kidindo Thagaripe thaj e Kidinde Štatura.” O reporto rodel socialne, kulturne, thaj politikane faktorja save akcentirin pe e pakjamata vaś e vaksinaki bisiguracija thaj ideje maśkar marginalne komune ando o Kidindo Thagaripe (KT) thaj e Kidinde Amerikake Štatura (KAŚ). E informacija si kidindi andar intervjuta thaj fokus grupe manuśenca kon si vaksina bisiguracijale thaj kon si andar verver relegiozne, etnikale, thaj rasale marginalizime komune, intervjuta medikane praktikanenca, thaj andral tematikani analiza vaś e vaksinaki komunikacija ando Twitter thaj Telegram maśkar e KOVID-19 pandemija. Kaj baziris amen pe amare arakhimata (dikh Figura I), ame phenas vaś pandź strategikane resa (cele) aśal e politikakeravne palal save von te prasten:

Te akhjardel pe o stereotipo thaj e diskriminacija ande e sastimaske institucije thaj biomedikane sastimaske modelja: Ande o than vaś ekh ćhan savoreng, politike thaj decizije trubul te aven kerde kaj akhjardel pe e socialne bićaćimata thaj i e istorikane thaj inkjavne medikane bilaće sastaravimata vaś e marginalne komune. Sisave śajde rigale efektura andar e KOVID-19 vaksina pe e marginalizime komune trubul te aven rodinde thaj ulavde sa e manuśenca. Oficialne mesaźura trubul i von te akhjarden palune thaj inkjavne bivortomata thaj rasizmo thaj te ansigurin e manuśen kaj sako ekh garavipe (protekcija) si kerdo te naślindol pe katar sisavo palemkeripe vaś o nakhlunipe (nakhli vrjama). Vastneste si te źanglindol pe, si kaj te ekipiril pe e medikane praktikantonen e dźanimasa vaś o sistemikano medikano rasizmo thaj e marginalizime komunenge trajonakhlinde dźanimata andar o formalno treniripe ka majanel (kontributil) karing o pakjavlinako barjaripe.

Te prioritiziril pe o barjaripe vaś zorale dorja maśkar marginalizime komune thaj sastaravimaske institucije: Te barjardindol pe e pakjavlin thaj te ćhinavdindon pe e bieksarne dorja save but katar amare kotorsivne (participantura) phendine kaj si sar o xarakteriziripe vaś lenge dorja e sastaravne praktikatonenca, ame das o propozalo e avriresimaske (outrić) inicijativen sar e putarde forumura save kerdon pe *ande* e komune. Kajte śaj, kadala komunake avriresimaske proektura trubul te andrethon pakjavle žene andar e komune, andrethode e religiozne liderja, thaj medikane ekspertura.

Te akhjardel pe e agencija thaj e pacientonenge moralne same: e Śerutnimata (gubernura) thaj e sastimaske institucije ande e KAŚ thaj o KT trubul te gogisavon te kontaktirin marginalizime komunen kaj akhjarden lengi mediacija thaj moralne same turjal e KOVID-19 vaksina sar e same aśal e pakjali dukh andar e vaksina, o favoripe ekheske androne grupa, aj te avel ćaćunipe sade (numa, ferdi) karing khajekh (varesave) komune.

Te majlaćhardol pe e ćhan ande savi e informacija si ulavdini e manuśenca: Ame gogidas kaj ande avutne (furne) komunikacije, majbutni transparacija, thaj śuźipe (klaripe) ando o phenipe vaś e rigale efektura thaj sode (kozom, keci, kabor) var (droma) von sikavdon pe śaj avel dumodavno (źutisarimaske, pomoźimaske) e śerutnalenge thaj e sastimaske institucijenge andar e phare istorikane momentura, sar e KOVID-19 pandemija. Aśal o phenipe vaś e kompleksno sastimasadorjardi informacija, e śerutnale thaj e politikakeravne trubul te partnerin e vizualizacijake

ekspertnenca vaś e komunikacija thaj e informacija te barjaren efektivne, simple, thaj xasnime (trubusarde) xajnga (resursura) thaj materialja.

Te akhjarindon pe e verver trajonakhimata vaś e vaksina-bisiguracijale komune thaj naślindol pe katar o polalizirime diskurso: publikane institucije andrethode i medijane kompanije trubul te adoptin čhib savi ni stigmatiziril e vaksina-bisiguracijale manuśen thaj komunen aśal e socialne thaj e mediane problemura vaś e KOVID-19 pandemija. E stigmatizacija ingjarel ži ka e dar andar o socialno nekazo aj e lovale pokinimata sar e bukjako xasaripe thaj te prevantil e vaksine-bisiguracijale manuśen te phenen so von gyndin thaj lenge xasnimata (trubumata). Nevimaske artiklura save generalizirin e vaksina-bisiguracijale manuśen thaj akharen len “anti-vaks” śaj i von te preventin e sa e manuśen andar o akhjaravipe vaś e verver trajonakhimata thaj rezervacije vaś e vaksina bisiguracijale komunen.

Figura 1: Reportoske arakhimata

T1 Rasizmo thaj diskriminacija

Palpalemukhimata vaš o kolonializmo, robija, thaj struktarno medikano **rasizmo**, doškeripe (abuzo), thaj bilači praktika formin e manušeski **bipakjavlin ande e institucije**, andrethode sastimaske programe thaj inicijative.

“Me sem suprizime andar o intereso savo si ande muri komuna, ame žanas so ačhilo mure komunasa... E medicina si inke mamujal e kale manuša. Ta kana ašunes andar e manušenge trajonakhimata, čačas, kadava ande ekh čhan efektothol upral pe tute date tu ni nakhlan andar leste kadja sar von nakhle. Vov si ande kiro gogžanipe.”

T2 Vestipe (Liberipe) thaj Sloboda

Moralne same ašal o **garavipe e manuškane vestimatonge** negativno thon efekto pe e mang e manušengi te keren peske e vaksine thaj te len (priemin) e vaksinenge mandatura.

“Man naj man bisigurimata ašal e vaksine, me kerdem muri decizija but dumud, thaj sem but informirime vaš muri decizija. Thaj man si man kadava liberipe vaš o alosaripe te lav kadaja decizija.”

T3 Rigale efektura

E percepcije vaš e **rigale efektura** thaj o **bisivpe (lipsa) vaš transparacija** dorjarde e COVID-19 vaksinenge barjarimaske procesosa pravaren e manušenge vaksinake gyndura thaj pakjamata.

“Ama ando o rodipe savo me kerav si but kon ni kamen e vaksine. Buten si len bilače reakcije. Ekh andar mure familijake žene zoraleste panjavol sako ekh drom desari vaksinime. Ta si rigale efektura thaj o šerutnalipe te sas putardo thaj te phenel kaj naj sade o dukhavdo vast, si i paraliza savi šaj sikavdol pe sar ekh rezultato andar e vaksina, ka avel majlačhes.”

T4 Vogjale (Spiritualne, Duxovne) pakjamata

Percepcije andar e **konfliktura maškar individualne vogjale pakjamata thaj e vaksinacija** si asocime e majbare vaksinake bisiguracijasa.

“[...] Me sem religiozno manuš. Me sem xristiano thaj žanav kaj si sastimaske legije save siguracijasa keren buki ta kadava khelel rolja ande muro gogisaripe thaj kaj me trubul te lav sama andar muro stato, muro vogjalo kher, e Devlesko vogjalo kher thaj te šaj vov optimizil pesko šajpe, e imunaki sistema te marel pe mamujal sisavo savo naj mudaravno, date kadava si narativo savo phenel pes.”

T5 Biefektivno komunikacija

Komunikacije katar e šerutnale, medikane institucije, thaj e mažoritarno medija sas **dikhlinde te aven bikonsistentne** thaj te anen konfuzije vaš o efektivnipe thaj o siguripe vaš e vaksine.

“Me ni arakhav e informacija andar e publikane sastimaske barešere kaj si konkretno pakjavli. Me ni gogisarav man kaj o CDC thaj o Parno Kher xoxaven andar savoro thaj kaj von si avri te efektothon pe sa e themalen. Me ni gogisarav man kaj si ekh masivno konspirancija te dukhavel e generalnone publika, ama si maj pharo sode me gogisarav les kaj nisar ni žanglindol pe savi informacija andar e šerutnale thaj e medijane xajnga si čačuni.”

T6 Medikane ekspertura

O bisivpe vaš specifikaneste kerde gogjale informacije e marginalizime komunenge, thaj o **bigogizanglipe** vaš o istorikano thaj o akanutno medikano rasizmo efektothol pe a šajmata te barjaren pe efektivne dorja (relacije).

“Trubul te avel majlačho ekiposko školipe andar kadava soske e manuša ni pakjan ande e sastimaski samadimaski sistema thaj andar save komune ame trubul te ašugjaras les thaj čačas si konkretne bare kazusura save andine kadaja bipakjavlin.”

Angluno alav

E KOVID-19 pandemija majbilačharda e sivne (ekzistime) socialne biekhsarimata, save efektothode pe kadala kon si em e kovle (vulnerabilne) thaj save thode e rasale thaj e etnikane cykjarinen (minoritetonen) majbut ande o risiko te nasvavon aj te meren.¹ E vaksinako prezentiripe sas sikavdo sar ekh putarin (keja) te preventil pe e jagali bariera vaš e infekcije pe ekh komunalno nivelu. Ama, bare xora ande vaksinacijako lipe maškar o butnipe (mažoritato) thaj e marginalizime populacije sikavdile ande e duj ande e KAŠ thaj ande o KT. Sar phenel e KT-sko ofiso ašal nacionalne statistike thaj publikano sastimasko informacijako aktivo (ži ande o 31-to dekembro 2021-to berš) parne britane (68.4%), indianone (65.3), thaj kineziane (64%) grupe sas len o majbaro potencijalo te keren trin vaksinacije sogodi e kale karibianone (33.9%), pakistanone (37.8%), thaj kale afrikanone (37.9%) etnikane grupe ande o KT.² E proporcija si i majcykni maškar e muslimanura ande o thanthope (komparacija) avere religiozne grupenca. Ande e KAŠ, e KOVID-19 vaksinaki bipakjavlin si buxlestephiravdi maškar e kale amerikancura thaj e ispanikane manuša,³ žikana e kale amerikancura si maj bisiguranve vaš o keripe vaš e KOVID-19 vaksine ande o thanthope avere amerikane populacijenca.⁴

So ži akana, si bireslipe (lipsa) vaš e dovodo-bazirime intervencije te cyknjardol pe e vaksinaki bisugaracija.⁵ Amare rekomendacije ašal o kidipe vaš e istorikane ulavimata (devizije) maškar e marginalizime komune thaj e centura vaš sastaravimaske institucije turjal o barjaripe vaš o than ašal o putardo vakeripe maškar e medikane praktikane thaj e marginalizime vaš lenge same vaš e KOVID-19 vaksine, savo akhjardel e legitimno bipakjavlin thaj o istorikano thaj akanutno struktarno medikano rasizmo. Majbut katar kadava, kaj akcentiril pe pe e butmujale trajonakhimata vaš e vaksine-bisiguracijale komune, kadava reporto rodel majbut te čhuddel khajekh (varesave) katar e andrethode stereotipura turjal kadale grupenge indetitetura. Amaro metodo arakhada khajekh čhana ande save majbut aj majcyra universalne teme ande o racionalo dorjavon e maškardorjale socialne identetonenca, trajonakhimatonenca vaš e istorikani thaj e akanutni diskriminacija, moralne preferencijenca, thaj personalne ververimatonenca save kolektivno učaren e vaksinaki bisiguracija.

Ame kadaleske resdas amen te bukisaras pe but rodimaske pušimata ande kadava reporto. Ekhto, ame pušas te e trajonakhimata vaš e istorikani opresija informirisarda e rigdimata thaj e decizije vaš e marginalne komune karing e publikane sastimaske mandatura thaj e vaksine. Dujto, ame rodas andar o akanutno maltretiripe thaj e diskriminacija vaš e marginalizime komune ande o KT thaj e KAŠ thaj sar kadava efetkothol pe e pakjavlin karing e publikane sastimaske iniciative, sar e vaksinacijake programe. Trinto, amaro reporto sikavel te si aver faktorja save ingjarde ži ka e

1 Platt, L. (November 2021). *Why ethnic minorities are bearing the brunt of COVID-19*. <https://www.lse.ac.uk/research/research-for-the-world/race-equity/why-ethnic-minorities-are-bearing-the-brunt-of-covid-19> [accessed 24/03/2022].

2 Office for National Statistics (January 2022). *Coronavirus and vaccination rates in people aged 18 years and over by socio-demographic characteristic and occupation, England: 8 December 2020 to 31 December 2021*. <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthinequalities/bulletins/coronavirusandvaccinationratesinpeopleaged18yearsandoverbysociodemographiccharacteristicandoccupationengland/8december2020to31december2021> [accessed 24/03/2022].

3 Wagner, E. F., Langwerden, R. J., Morris, S. L., Ward, M. K., Trepka, M. J., Campa, A. L., ... and Hospital, M. M. (2021). 'Virtual Town Halls Addressing Vaccine Hesitancy Among Racial/Ethnic Minorities: Preliminary Findings'. *Journal of the American Pharmacists Association*, 62(1), pp. 317-325.

4 Niño, M. D., Hearne, B. N., and Cai, T. (2021). 'Trajectories of COVID-19 vaccine intentions among US adults: The role of race and ethnicity'. *SSM-population health*, 15, pp. 1-8.

5 Peteet, B., Belliard, J. C., Abdul-Mutakabbir, J., Casey, S., and Simmons, K. (2021). 'Community-academic partnerships to reduce COVID-19 vaccine hesitancy in minoritized communities'. *EClinicalMedicine*, 34, pp.1-2.

bisiguracija ande e KOVID-19 pandemija, primerno sar e religiozne pakjamata thaj o ekspoziripe karing e gremada dikhlindi medija. Štarto, ame bukisarar pe e čhana ande save e socialno media si trubusardi maškar e vaksina bisuguracijale komune thaj rodas sar e dori vaš e vaksina bisuguracijale komune informiril e vaksina-bisuguracijale gindura, pakjamata, thaj e protestno organizacija. Agorneste, anthaneste te gindol pe kaj e vaksinaki bisiguracija si fundamentalno kauzime katar e pacientoske rigdimata thaj pakjamata, ame adoptis ekh ‘sistematikano’ rodimasko dizajno thaj analiza te si sistematikane stereotipura katar e medikane komune thaj e čhan ande savi kadala stereotipura reproducirin pe thaj majzoraven e bisiguracija maškar e marginalizime komune.

Te alaviril (respondil) pe ka kadala pušimata, o reporto trubusarel trin verver ama maškardorjarde informacijake grupe te astarel e anlinija (onlajn) thaj e avrjallinija (oflajn) diskursura save dorjarde e KOVID-19 vaksinasa. O reporto si, ekhto, bazirime pe intervjuta thaj e fokus grupe ande save si rasake, etnijake, thaj religijake marginalizime komune ande e KAŠ thaj o KT, save sas kerde ando januaro, februar, thaj marto 2022-to berš maškar e KOVID-19 pandemija. Kaj e socialne dorjarimata thaj e ulavde komune formirin ekh katar e zejale kokala kadale rodimaske, ame principno trubusardam ekh ivendale tuplako (loptako) metodo ande amaro bukilipe kaj pušlam e kotorsivnen ande amare intervjuta te von ka kamen te ulaven amari studija peske socialnone drakhinasa. Ame bukjate lam rodimaske kotorsivnen kaj trubusardam o socialno medijako reklamiripe via amare personalne drakhina, e institucionalne socialne mediane profilja amare universitetonenge, thaj kaj thodam amare Google Forme pe e vaksina-bisuguracijale kanalja thaj grupe pe e socialne media platforme. Majbut, ame trubusardam Kotorsivengo baseijno pe Prolific Academic te bukjate las khajekh katar amare kotorsivnen.

Ande amaro bukjetelipe, ame informirisardam e kotorsivnen kaj duj andar e andrethovimaske (inkluzijake) kriterije si adoptime ande kadaja studija sas: 1) von korko identificirin pe sar vaksinake bisuguracijale thaj 2) sar ekh kotorsivno andar ekh religiozno, rasaki aj etnikani marginalizime komuna. Kadava sas andrethovdo ande amare bukjetelimaske reklame thaj e kotorsivnesko informacijako lil. Kadava bukisarel pe e problemura vaš e rodavne (butivar ande pozicije vaš zor) te phenen thaj te gindosaren kon si ekh cyknjarin. Te akhjudindol pe e bi(logika) vaš e socialno stratifikacija, e kultulno marginalizacija, aj o bieksaripe, ame trubul te molnis (valuis) e fundakani thaj e kompleksno interpenetracija vaš e rasa, klasa, ženipe (džendro) thaj seksualnipe. E rasa, ama, khelda ekh unikalno rolja ande o formiripe thaj o istorikano barjaripe vaš e Kidinde Štatura thaj o Kidindo Thagaripe.⁶ Te resel pe ži ka o akhjaripe vaš o struktarno andrunobarjaripe vaš o rasizmo ande e Khamperavinale (Western) samanušalin (societutura), andrethodo o medikano rasizmo, kadava mangel ekh istorikani perspektiva savi sikavel sar o universalipe vaš o racionalizaliripe vaš e manuškane ververimata efektivno formirisarde o lipe (priemipe) vaš o avričhuddipe (ekskluzija).⁷ O minoritipe kadalaske dumadel ži ka o nivelu vaš e socialno zor thaj te šaj avel cyrkjarin (minoriteto) trubul te avel i butin (mažoritato) kas si les majbut socialno zor.⁸ Ande kadava konteksto, e cyknjarin sar ekh termino dumadel andar e grupe save si subjektive karing e kikin (opresija), diskriminacija thaj avričhuddipe (ekskluzija) katar e butin, ande aver alava, kalendar kas si len majzore socialne pozicije.⁹ Soske andar e čhana ande save e ulavde kulturne norme thaj ašugarimata bukisaren, thaj e žene vaš e dominantne grupe si priveligirime, e žene vaš e marginalizime komune peske si kon

6 Omi, M. and Winant, H. (2015), *Racial Formation in the United States* (3rd Edition), New York and Abingdon: Routledge.

7 Lentin, A. (2000), ‘Race’, Racism and Anti-Racism: Challenging Contemporary Classifications, *Social Identities*, 6(1), pp.91-106.

8 Balibar, E. and Wallerstein, I. (1991), *Race, Nation, Class: Ambiguous Identities*, London and New York: Verso.

9 Perkins, K. and Wiley, S. (2014), ‘Minorities’ in Teo, T. (ed.), *Encyclopedia of Critical Psychology*, (New York: Springer), https://doi.org/10.1007/978-1-4614-5583-7_188.

ka žanen kaj von si marginalizirime katar e dominantne grupe. Kadala identitetura si maškardorjale, soske amare rodimaske kotorsivne reportin rasake, etnikane, kulturne (primerno nacionaliteto), thaj religiozne identitetura save si marginalizime – thaj khajdroma von reportisarde i khajekh marginalizime identitetura. Kaj phendam kadava, em e bari marginalno komuna ande e duj e KAŚ thaj o KT sas e kale rodimaske kotorsivne (afrikake amerikanura, kale britanura, kale karibianura thaj kale imigrantura), palal lende sas e ušande (miksime) rasake kotorsivne ande e duj kontekstura, ispanikane ande e KAŚ thaj e khamtelune (south) asiane ande o KT.

Ame fokusisalam i upral duj pupulacijake modelja ašal amare intervjuta: 1) etnijate, rasate, thaj religijate marginalizime komune save si vaksina-bisiguracijale; 2) marginalime komune kon ačhile kotor katar e anti-vaksinake pasportonenge protestura. Kadava dija amen ekh maj profundo akhjaripe vaš e lali (glaslo) vaš e protestale žene ando kadava kaj alosaren te na kotoraven (participin) ande e KOVID-19 vaksinacijaki programa thaj te alosaren te protestin mamujal e pakjandine vaksinake madatura. Sasteste, ame kerdam 27 intervjuta ande o KT thaj 13 intervjuta ande e KAŚ manušenca kon sas vaksina-bisiguracijale maškar e marginalizirime komune. Majbut karing o keripe vaš e intervjuta, ame kerdam duj fokus grupe e vaksina-bisiguracijale grupenca ande o KT (štare kotorsvinenca) thaj ande e KAŚ (pandže kotorsvinenca) savo da e reporto ekh nujansno akhjaripe vaš e diskursura turjal specifkane socialne thaj istorikane problemura, same, bisigurimata, thaj problemura save e marginalizime komunine vazde vaš e KOVID-19 vaksine. Te šaj akhjaren o angažiripe vaš e doktorja, e medikane asistente thaj aver sastimaske profesionalistura e vaksina-bisiguracijale pacientonenca maškar e KOVID-19 pandemija, ame kerdam oxto intervjuta medikane praktikanenca ande o KT thaj šov intervjuta medikane praktikanenca ande e KAŚ. Sasteste, ame kerdam 54 profukdakane intervjuta thaj duj fokus grupe ande e KAŚ thaj o KT.

Agorneste, ande o proceso vaš amare intervjuta thaj fokus grupe e marginalizime komunenca, ame identificirisardam kaj o Twitter thaj o Telegram si vastne nevimaske xajnga ašal bute manušenge andar e vaksina-bisiguracijale komune. Te rodel pe thaj te analiziril pe e socialne mediake vakerimata vaš e anti-vaksina thaj e vaksina-bisiguracijale komune, o reporto si kadaleske bazirime pe ekh maškaruni gin vaš socialno mediako informacijako kidipe thaj analiza, savi sas kidindi andar e Telegram thaj o Twitter. O Twitter is ekh publikano-bazirime socialno mediaki platforma, savi mukhdel o bičhalipe vaš 'mujxandi' informacija. Ašal o Twitter, ame trubusardam xaštagura thaj phenimata ande e dori vaš e rasako diskurso thaj e KOVID-19 vaksine. Amari Twitter informacijaki gin andrethoda putarinale alava anavneste #BLM, #BlackLivesMatter, thaj #vaccine, thaj sas kerde majbut katar e 70000 tuitura (andrethode duplikime tuitura) thaj 19211 unikalne tuitura (bi e retuitonengo).

O Telegram fundamentalno si ekh mesažoski aplikacija savi del privatno thaj grupake mesažura fukcionalnostura. Desar e Telegram principno ni zoravel regulacija turjal dezinformacija, mesažura save si principno chuddine thaj bimukhlinde ande o Twitter thaj aver platforme si dikhlinde ande o Telegram. E xibridno natura vaš o Telegram (primerno, privatno čato, publikano čato, thaj kanalja) kerde le ekh populjarno platforma ašal kolektivne akcije sar e organizacija vaš e protestura thaj e informacijako ulavipe ande majbut garavde čhana.¹⁰ Ame identificirisardam popularne Telegram kanalja save sas fokusime pe generalno KOVID-19 informacija (primerno, protestura, oganizacija, nevipe bičhalipe) thaj khajekh save si fokusime pe e vaksinake rigale efektura. O ekhto konto, Covid Red Pill, ekh kanalo bazirime ande e KŚ, ramosarda 8105 mesažura, o dujto konto TRUTH PILLS, ekh kanalo bazirime ande o KT, ramosarda totalno 4819 mesažura. Te šaj akhjardindon pe e rigale efektura

thaj e pharina (rane) andar save e trubusaravne vaš o Telegram si samale, ame kidam i e mesažura andar e Telegram-ako kanalo o Covid Vaccine Injuries saves sas les andre 10646 mesažura. Mesažura andar kadala trin kontura sas kidinde, šužarde, thaj procesime thaj ame trubusardam ekh ušande metodeski čhan te analizilis e mešažoski informacija vaš o Telegram thaj o Twitter. Ekhto, ame kidam ekh baro mesažosko stato kaj trubusardam ekh tematikano modelo. Ame atoska kvalitativno kerdam evaluacija thaj tematikaneste analizisardam em e butne automatikaneste cyrdinde teme ande amari informacijaki baze.

Kaj trubusarel kadala informacijenge baze, kadava reporto sikavel kaj kauze, motivacije thaj decizija-keripe vaš amare etnikaneste, rasiskaneste thaj religiozno marginalizirime vaksina bisiguracijale kotorsivne sas informirime katar ekh but vastne faktorja andrethode 1) evalucija vaš lovepokinimata thaj avantažura dorjarde ka e vaksinake rigale efektura, 2) bipakjavlin karing e institucije thaj o oficialno sastimasko mesažokeripe 3) seripe karing palune thaj akanutne socialne biekhsarimata thaj diskriminacija, 4) angažiripe thaj interakcija socialnone thaj phurane mediasa, 5) religiozne thaj vogjale (duxovne) pakjamata thaj i 6) moralne same sar o personalno vestipe (liberipe, sloboda) thaj same vaš socialne lovepokinimata. Ama, amare arakhimata i von indikin kaj na sako ekh kotorsivno si afektome katar sa kadala faktorja. Sako ekh komuna si la verver xarakteristike thaj specifike (primerno lengi religija, imigracijako statuso, etnikano identiteto) thaj kadala dorjavon lenge vaksinge pakjamatonenca.

O reporto si kerdo duje fundamentalne sekcijendar anavneste amare arakhimata thaj politikane palpaleavimata thaj rekomendacije. O reporto ekhto sikavel e teme vaš e vaksinaki bisiguracija ande e marginalne komune via e analiza vaš e intervjuta, fokus grupe thaj socialne medijake vakjarimata vaš e KOVID-19 vaksine maškar e pandemija. E dujto sekcija rodel e bičingarale stukturalne stereotipura vaš e medikake praktikantura thaj e problemura saven len si len ande lenge kontaktura e vaksine bisiguracijale pacientonenca maškar e pandemija. O agorno reportosko kotor del pandž strategikane politikane gindura sar ekh lačo astarimasko punkto ašal o politikano angažiripe thaj averipe (pharuvipe) vaš e vaksinaki bisiguracija, socialno biekhsaripe, thaj komunaki bipakjavlin.

Arakhimata

T1. Rasizmo thaj diskriminacija: Istorikane palpalemukhimata thaj akanutni diskriminacija efektothon pe e vaksinaki bisiguracija

Marginalne komune ande e KŚ thaj o KT nakhline ekh problematikani istorija vaš biinteresipe, rasizmo, thaj diskriminacija katar e sastimaske institucije kon ni mangle thaj sas i bišajde te samaden ka lenge trubumata,^{11 12 13 14} o efekto kasko si važe (inke) dikhlindo, sar si dovodime ande amare intervjuta thaj fokus grupe. O dovodo klaro sikavel kaj istorije vaš doškeripe, biinteresipe, diskriminacija thaj rasizmo mukhle lungotrajne semnura pe e sastimaske decizije vaš etnikaneste, rasiskaneste, thaj religiozno marginilizime komune ande e KŚ thaj o KT agive. Amare interjutadavne phendine vaš e istorikane palpalemukhimata vaš o kolonianizmo, e robija, thaj e istorikani bilači praktika, save andine žangleste bipakjavlin karing e institucije. Sar žangle ačhila vaš e istorikani diskriminacija thaj o doškeripe (abuzo), von specialno phendine o Tuskegee Syphilis Study thaj e istorija vaš e Henrietta Lacks, savi ingjarda amare rodimaske kotorsivnen te gogjavereste angažirin pe e akanutne sastimaske programenca thaj mandatonenca. Ekh vastno aversaripe (ververipe) maškar amare intervjuta thaj fokus grupe ande o KT thaj e KŚ si kaj, amare kotorsivnenge kontura vaš istorikani diskriminacija sas momentalne thaj andrethode ande e kotorsivnenge gindoske procesura ande e KŚ. Ande e aver čhan, e kale komune ande o KT dine pe gogi vaš gasave ačhila ekhe konkretnone distancijasa thaj line majbut vrjama te den pe gogi, ekh semno vaš ekh aversaripe ande o nivelo thaj e buxlin vaš e diskriminacija ande amare kotorsivnenge trajonakhimata maškar e duj nacije.

Amare kale kotorsivne dikhlino o rodipe pe e medicina te avel rasistikano thaj orientirime karing e parne ženenge statura thaj xasnimata (trubumata). Amare informantura kadaleske akcentisarde peske same thaj rezervacije karing e pakjavne rigale efektura vaš e KOVID-19 vaksine karing aversave statoske kompozicije thaj pakjavne dara vaš potencialne eksperimentura te aven kerde ande lenge komune. Amare kale kotorsivne i von reportisarde kaj lenge ni sas dindi e sama savi von ašugjarde te len andar e medikane profesionalistura. Amare kale rodimaske kotorsivne i von akcentisarde kaj lenge fizikane dukha sas institucionalno majcyknjarde katar e parne ženenge draba thaj parne medikane profesionalistura. Ande amari buki ande e umal, etnikane thaj rasake cyknarina ande e KŚ i von reportisarde majxarno kualiteto ande e sastisamasko samadipe, thaj peski percepticija kaj e nasvalina save si principno sadinde ka e kale thaj ispanikane pacientura sas bireslineste lovedinde. Ekhsaveste, o dovodo sikavel kaj e rasaki diskriminacija si ekh putarinalo (kejalo) majdavno (kontributoro) karing e sastimaske biekhsarimata ande o KT. O bičalo sastaravipe vaš khajekh katar kadala komune ande e duj o KT thaj e KŚ xandarel e bipakjavlin ande e sastimaski sistema, andrethode e vaksine rekomendime katar e ekhsavi sistema.

11 Kennedy, B. R., Mathis, C. C., and Woods, A. K. (2007). 'African Americans and their distrust of the health care system: healthcare for diverse populations', *Journal of cultural diversity*, 14(2), pp. 56-61.

12 Jamison, A. M., Quinn, S. C., and Freimuth, V. S. (2019). "You don't trust a government vaccine": Narratives of institutional trust and influenza vaccination among African American and white adults', *Social Science & Medicine*, 221, pp. 87-94.

13 Nuriddin, A., Mooney, G., and White, A. I. (2020). 'Reckoning with histories of medical racism and violence in the USA', *The Lancet*, 396(10256), pp. 949-951.

14 Marcelin, J. R., Swartz, T. H., Bernice, F., Berthaud, V., Christian, R., Da Costa, C., ... and Abdul-Mutakabbir, J. C. (September 2021). 'Addressing and Inspiring Vaccine Confidence in Black, Indigenous, and People of Color During the Coronavirus Disease 2019 Pandemic', In *Open Forum Infectious Diseases* (Vol. 8, No. 9, p. ofab417). US: Oxford University Press.

Amare rodimaske kotorsivne kon si kotor andar aver rasale, etnikale, aj religijale marginalizime komune (primerno dujto generacija ispanikane žene, žene andar e maškaruni khaminklin (east), khaminklin europeane žene, muslimanura), i von butivar gogidine pe karing peske aj peski bijanutnenge aj phurebijanutnenge trajonakhle žanimata vaš e putardi diskriminacija thaj o direktno rasizmo ande e sastimaske institucije ande o KT thaj e KŚ. Kadala trajonakhimata varirin katar e diskriminacijale thaj rasistikane komentarja ži ka seksualne garavde komentarja. Ande khajekh momentura, e kotorsivne reportisarde i diskriminacija bazirime pe lenge akcentura pe anglikani čhib. Čhibake bariere sas akcentirime te ingjaren ži ka ekh bisivpe vaš intereso katar e medikane doktorja ande pacientoske simptomura thaj problemura. Kadava ande lende formisarda lengi bipakjavlin ande e sastimaske praktikane thaj sisteme, andrethode lengo akhjaripe vaš thaj reakcija karing e KOVID-19 vaksine.

Majbut katar kadava, ame arakhadam kaj e paluni thaj e akanutni medikani bilači praktika pe e kale manuša afektosarda sastimaske decizije vaš e afrikake amerikanura but majbut direktno, andrethodo lengo angažiripe e KOVID-19 vaksinenca. E kotorsivne andar e KŚ trajonakhle momentura vaš phagi pakjavin ande e medikane praktikane sar ekh rezultato vaš o samabistaripe savo sas serdino ande anglune medikane vizite, save efektothode pe lenge vaksinenge pakjamata thaj decizije agive. Amare rodimaske kotorsivne i von ulavde trajonakhimata thaj percepcije vaš o bikotorlipe ande e sastimaski sistema andar lenge etnikane thaj rasale identitetura, vaš o diskomfortno seripe žikana von si sastaravipedinde, kaj seren samabistaripe thaj cyrapakivdipe, kaj seren pe krisome katar e medikane profesionalistura kaj si vaksina bisiguracijale, kaj seren čoro samadipe bute momentonenca vaš bilačhedianozedimata thaj čori komunikacija e medikane praktikanenca.

Amare arakhimata sikavde kaj kadala trajonakhimata motivisarde e marginalizime komunen, kon momentno korkoro identifikin pe sar vaksina bisiguracijale aj anti vaksinavne, te roden aver sastimaske resavimata (rezolucije), andrethodo te žal pe ande lenge bijanimaske thema te sastaren pe te von sas ekhto aj dujto generacija imigrantura. Kaj serde diskriminacija thaj marginalizacija kadala i von ingjarde e marginalizime komunen te roden medikane praktikantura kon si andar lenge entikane, rasale, aj religiozne komune thaj khajekh andar amare rodimaske kotorsivne phende kaj rode sastimakse profesionalistura kon ulaven lenge molja (valuarja) thaj trajonakhimata. Kadava del primero vaš o pakjalo bisivpe vaš o ulavdo žanipe maškar e cyknjarinale pacientura thaj e parne sastimaske davne. Khajekh andar amare rodimaske kotorsivne reportisarde kaj trajonakhle andrunegrupaki marginalizacija thaj i maškar-societetoski marginalizacija thaj avričhuddipe andar lenge vaksinake pakjamata.

Ame i arakhavdam kaj ni sas komuna specifikane informacije ašal e medikane praktikane kana von denas serviso e pacientonen andar averesave komune maškar e KOVID-19 pandemija. Avertano, publikane sastimaske initiative ande o KT thaj e KŚ dikhlindile kaj sas informime katar ekh “savorenge universalno” metodo, savi phenel vaš ekh xomogeno resdimaski auditorija. Sikavdol pe kaj i kadava metodo si kerdo telal o dikhipe vaš principno o parno butnipe (mažoritato), šajkhajma andar ekh maškaruni klasa, soske vov ni lel ando gindo e butne aversarimata ande e trajoske šajmata save si šajlinde e manušenge andar aversave komune.

T2. Vestipe: Same ašal o phagipe vaš ženengo vestipe afekton e vaksinako bisiguripe

Ekh katar em e vastne teme andar amaro rodipe si kaj e normale same ašal e individualne vestimata (liberimata) thaj e percepcija kaj e vaksinenge mandatura barthoven (limitin) e individualne vestimata. Amare vaksina bisiguracijale thaj anti vaksina rodimaske kotorsivne pakjan kaj e vaksinake mandatura si ekh moralno problemo thaj kaj khonik ni trubul te zorales kikidel khandikas te kerel peske e vaksina te von ni mangan. Amare rodimaske kotorsivne andar o KT klaro identificarde pes sar “pro-alosaripe” ande e vaksinako debato. Ama, but katar amare kotorsivne ande e KŠ alosaren na te identicerin pe sar pro-alosaripe date von žanenas vaš kadava identifikatoro thaj o buxlo debato. E same ašal e personalne vestimata sas asociirime e negativne dikhimatonenca karing sisavo tipo vaš šerutnalestar (gubernalestar) kerde mandatura, ama specialno karing e duj e vaksinenge pasportortura thaj vaksinenge mandatura. E kotorsivne klaro dumadine vaš e mandatura thaj e pasportura sar moralno doš, aj phendine vaš o vastnipe vaš o garavipe averenge vestimatonenge (liberimatonenge) vaš lenge alosarimata ašal personalne aj medikane bukja ande e asocijacija avere kauzenca soske e vaksine si došale. Maškar kadala kauze, sas e bisiguracije vaš e sikavinalne barjarimata vaš e KOVID-19 vaksine, e reakcije karing e societoske kontrolne mexanizmura, e dara vaš e tiranikane themeske politike, e religiozne pakjamata, e bipakjavlin ande e šerutnale thaj farmaceutikane korporacije, e libertariane pakjamata, thaj e konspiracijake teorije. Primerno, ekh katar e kotorsivne phenda kaj e vaksinake pasportura si sar ekh kotrolako instrumento - so tu keres thaj kajte tu keres les si žanglo.

Amare arakhimata sikaven kaj amare rodimaske kotorsivnengi bipakjavlin ande e šerutnale thaj publikane iniciative sas i direktno dorjarde karing o gyndosardo bisivpe vaš čačuno publikano debato turjal e vaksine thaj e vaksinenge mandatura. Averthane, amare kotorsivne reportisarde kaj von trajonakhle socialno presija te keren peske e vaksine. Khajekh lendar phendine kaj von sas i maltretirime te keren peske e KOVID-19 vaksine. Sar ekh rezultato andar o moralno debato ašal e vaksinacija, e kotorsivne dikhle kaj e vaksinake pakjamata len te keren e societos politikaneste polarizime. Andar kadaja polarizacija, amare arakhimata sikaven kaj e vaksina bisiguracijale rodimaske kotorsivne gyndosale kaj khajekh socialne pokinimata ašal o reklamiripe vaš peske vaksinake pakjamata ande socialne grupe save grupe šaj te na aven ando ekhgyndipe lenca. Kadaleske, ekh kotorsivno da pes gogi kaj von inkjarde peske vaksinake pakjamata peske sar ekh sama thaj te na xasaren peski buki. Aver rodimaske kotorsivne i von našle katar e vaksinake debatura palal lengo trajonakhipe kana sas došarde thaj stigmatizime andar lenge pakjamata, von serde pe marginazime, aj sas akharde konspiracijake teoristorura.

Amare rodimaske kotorsivne ni pakjaje ande e šerutnalenge sastimaske iniciative soske von dikhle kaj gasave inciative bičhalen bikonsistentno informacija, primerno konfliktno gogidipe ašal o maskako xasnipe (trubusaripe) thaj e vaksinako efektivnope. Khajekh andar e kotorsivne phendine i kaj e oficialno studijake informacija sas la e tendencija te averil pe soske nisar e informacija sas periodikaneste analizime thaj kadava cyknjarda lengi pakjavlin karing o oficialno sikavinalo gogidipe. Ekhsaveste, e majbut trubumata ašal e KOVID-19 buster vaksine sas dikhlinde katar amare pacientura sar ekh semno (signalo) kaj e eksperimentura ni sas resavde majanglal e vaksinako keripe te astarel. Sar ekh kotorsivno phenda, ekhto o šerutnipe propozisarda kaj e vaksina ka resavel e pandemija, atoska ekh dujto doza sas manglindi, atoska ekh bustero, thaj kadja majinkjate. Publikane sastimaske bare žene šaj te ašugjarde embut andar e publika te žanel vaš o fakto kaj but aver vaksine mangan i aver khajekh doze. Ama, amare intervjuta sikavde kaj o busterengo avipe si gogisardo sar ekh peripe vaš e angluni sikavinali informacija katar e vaksina bisiguracijale cykjarinenge komune.

Khajekh kotorsivne phendine i kaj e KT-ske šerutnalesko originalno plano kerel e imunaki čhan savi si kerdi ande e bare grupaki živdine (animalsura),¹⁵ sade vov te avel čhuddino sigo palal gadava, zoravda majinkjalni bipakjavlin vaš e šerutnalesko sastimasko gogidipe. Kadaleske e pakjale konfliktne šerutnaleske narativura majinkjate pravarde e vaksinaki bisiguracija ande amare intervjudavne. Majbut, o phagipe vaš e socialne distancijake mere katar e šerutnale žene maškar e pandemija majbilčharda e bipakjavlin karing e lokdaun mere thaj e vaksinacijake programe save sas propozime katar e ekhsave žene. Ande e KŠ, khajekh kotorsivne phendine kaj mangle eksperimentalno te angažirin pe majbut e šerutnale gogidimasa te o šerutnalipe phukavda (priznaisarda) kaj vov sas bisiguro vaš save mere ka aven em e lače te majcyknjaren e pandemijako efektothope. Amare kotorsivne sas samale kaj e KŠ-go šertunipe andoaverthan kerelas kikin (presija) upral peske themale žene te len resavdeste kerde sastimaske decizije andar lende.

E gyndosardi bikonsistencija vaš e pandemijake politike dorjardi e gindosarde bičalimatonenca vaš e medikani sikavin majbut xala e pakjavlin maškar amare kotorsivne, khajekh katar save diskutisarde o bisivpe vaš sisavi logika ande e šerutnale initiative. Kana e themale žene seren pe barthovde thaj obligime te keren fizikaneste bilače procedure sar e vaksinengo keripe, žikana ekhethaneste seren pe kaj lenge moralne same naj gindolinde, von si potencilano te ačhen samale thaj suspicijasivne vaš e KOVID-19 vaksina. Kadava efekthol ande e butne aver kauze save zoraven e vaksinaki bisiguracija. Andar kadava kaj e moralne same si fundamentalne e manušeške trajoske, e vaksinenge mandatura šaj sikavdon pe sar ekh phagipe vaš e fundamentalne moralne xakaja e themale ženenge kon gyndin kaj kadala mandatura daraven lengo vestipe. Kana e kotorsivne saresavdeste seren kaj lenge same naj gindolinde, kaj našlindol pe katar e pacientonengi agencija thaj fundamentalne same ando o keripe vaš e publikani sastimaski politika šaj dikhlindol pe kaj kadaja si paternalistikani. Kadala rovimata šaj aven ginde sar ekh irindi reakcija karing e paternistikane pandemikane politike kajte e žene naj dikhlinde sar normalne, racionalne, thaj aktivne agentura ama sar pasivne resdine vaš e publikani sastimaski politika

T3. Rigale efektura: Rigale efektura thaj sastimaske riskura efektothon upral e vaksinako bisiguripe

E arakhimata vaš amaro rodipe i von sikaven kaj e pakjavne rigale efektura thaj e sastimaske riskura andar e KOVID-19 vaksina xandarde zoraleste ande amare rodimaske kotorsivnenge vaksina bisiguracijale gyndura thaj pakjamata. E bipakhjavlin ande e sastimaske thaj sikavinake institucije si akompanime katar e rovimata save si dorjarde ka e informacijaki transparacija vaš e KOVID-19 vaksinako barjarimasko proceso. Amare arakhimata sikaven kaj e vaksina bisiguracijale žene maškar e marginalne komune sas samale kaj o baripe-keripe vaš e KOVID-19 vaksine sas “but sigo”. Majinkjate, khajekh katar amare kale britanijake, kale karibijake thaj afrikane amerikake kotorsivne sas samale kaj e vaksinake eksperimentura ni line ando gyndo šajde (potencialne) reakcije vaš e kale populacije karing e vaksina majanglal te len te keren la. Amare rodimaske kotorsivne dorjarde o sigjaripe vaš e vaksinako baripe-keripe e biresline rodimasa ašal o barjaripe vaš aj e eksperimentura ašal e vaksina majanglal lako lačhipedipe (aprobacija). E percepcija kaj lako baripe-keripe sas sigate kerdo, kavada majinkjate anda ekh kuriozo karing e šajde kauze save gindon ašal o sigjaripe.

15 Johnston, J. (March 2020), ‘Matt Hancock insists ‘herd immunity’ not part of government’s plan for tackling coronavirus’, *PoliticsHome*, <https://www.politicshome.com/news/article/matt-hancock-insists-herd-immunity-not-part-of-governments-plan-for-tackling-coronavirus> [accessed 24/03/2022].

Ande e kazusura kana e vaksinaki informacija thaj informacijake xajnga dikhlindon kaj si kompromizime aj bireslinde, amare kotorsivne sikaven e tendencija te ignorin phenimata upral e baza vaš o medikano sigjaripe thaj gindon upral e majbut daravne thaj e dikhlinde aspektura vaš e vaksine aj e vaksinake programe. Istorije thaj reportura vaš e vaksinake rigale efektura – cyra-trajne thaj lungo-trajne – reflektisarde pe amare rodimaske kotorsivnengi mang (volja) te gogisaren te len e vaksina ekhe nasvalimaske savo von pakjaje kaj naj gadiki but riskovo, specialno e majterne populacije. Kadja, kadava reporto sikavel i kaj amare kotorsivne ginde pe avere manušenge istorije thaj trajonakhimata ande save sas rigale efektura anadar e KOVID-19 vaksina thaj aver vaksine te informirin peski decizija te von ni keren peske e vaksina aj te keren la peske andar kolegonengi aj bukjaki kikin (presija). Ande khajekh kazusura, amare rodimaske kotorsivne reportisarde kaj e rigale efektura šaj gyndon pe te aven majlačhe sode e simptomura vaš o KOVID-19. E kotorsivnen i len sas len e tendencija te ašugjaren thaj dikhen sar e vaksinake rigale efektura barjon ande vrjama, thaj sar majbut žene respondin psixologikaneste thaj fizikaneste karing e KOVID-19 vaksine.

T4. Vogjale (duxovne) thaj religiozne pakjamata: Religiozne thaj vogjale pakjamata formirin e vaksinaki bisiguracija

Amare arakhimata phenen kaj i religiozne thaj vogjale pakjamata khelen ekh važno rolja ande e vaksina bisguracijale pakjamata thaj ideje vaš e marginalne komune. Amare rodavne mothovde kaj von ka aven bisiguracijale te keren peske e vaksina pe e baze kaj von saj keren “bezex” te von len andre ande peste dukhavde xemikalja thaj kaj e vaksina sas kerdi andar e fetalne khukhina, savo si mamujal (kontra) ekh religiozno thaj xristiano “pro-trajalo” gyndo. Khajekh andar amare muslimano rodimaske informantura phendine i von kaj von pakjan ande e “mangimaski/ rudžimaski/molitvaki zor” thaj kaj o islamo kuražil o garavipe vaš ekhesko stato thaj “vareso andrethodo ande kiro stato naj mišto kire sastimaske”. Sasteste, amare xristianone, muslimanone thaj aver religiozne kotorsivne reportisarde kaj lenge religiozne thaj vogjale pakjamata formisarde lenge vaksinake decizije maškar e pandemija.

But kotorsivne andar e marginalizime komune i von reportisarde kaj von preferisarde naturalne medikamentura ando o than e farmaceftikane drabengo thaj vaksinengo kerde katar o manuš. Khajekh andar amare rodimaske kotorsivne akcentisarde kaj e vaksine ni trubul te kerdon pe soske von ni kerdonas pe ande e vrjame kana e manuša inke resenas te andaren naturalno e nasvalimata. Važe, khajekh andar amare kotorsivne phendine kaj e KOVID-19 vaksina sar “ekhe deoksiribonukleikani šutlin”, savi šaj kerel genetikane averimata thaj phagin ande manušesko stato sar vov sas kerdo katar o Devel. Kadala primerja vaš klaro religiozne pakjamata indirektno aj direktno efektothon pe e kotorsivnengo gyndo vaš e vaksine. Primerno, khajekh kotorsivne ni phendine klaro kaj e religiozne pakjamata bimukhle len te keren peske e vaksina, ama phendine kaj von ni kamen e vaksina andar bidorjarde kauze (primerno rigale efektura), sade majinkjal te phenen pesko religioznope ande o konteksto vaš e vaksinacija (kana von sas specialno pušline andar lenge religiozne pakjamata). Avrjal e religiozne pakjamata, bireligiozno vogjalipe (duxovnipe), thaj zorale pakjamata ande e “naturalne medikamentura”, alternativno thaj xolistikani medicina, sas ramosarde (skirime, pišime) maškar e preferencije vaš khajekh vaksina bisiguracijale kotorsivne ande e duj thema, savo efekthoda pe e vaksina bisiguracijale pakjamata vaš amare rodimaske kotorsivne.

T5. Biefektivno komunikacija: Čingarali (konfliktno) informacija katar oficialne žene, mas-media, thaj socialno media xandaren e vaksinaki bisiguracija

Maškar amari umaljaki buki, amare rodimaske kotorsivne andar e marginalne komune phendine kaj von serde pe avričhuddine andar e medikane procesura, cyrapakivdinde, thaj diskriminirime. Von gindosarde kaj o oficialno medikano thaj šerutnalo gogidipe si konfuzime thaj bikonsistentno. Amare rodimaske kotorsivne i von reportisarde kaj von pakjae kaj si cykno kualiteto komunikacija e šerutnale instucionenca thaj medikane praktikanenca. Sas i pakjalo bisivpe vaš adekuatno informacija pe e vaksinake rigale efektura, žikana o tonu vaš o oficialno gogidipe sas pakjavidno kaj si tradino katar ekh zor te tradel pe e populacija te vaksiniril pe bidorjako e šajde rigale efektonenca aj e moralne alosarimatonenca thaj responsabilosa. Majinkjal, o bisivpe vaš o akhjaripe vaš e mRNA texnologija thaj o bisivpe vaš e pakjavlin ande bare farmaceftikane kompanije (konkretno ande Pfizer) majanel karing e vaksinaki bisiguracija. E vaksina bisiguracijale populacije sas i von bikoretno alavdinde sar “antivakserja” thaj “konspiracijake teoristura” – terminura save but kotorsivne čhuddine. Kadava majinkjate cyknjarda o šanso vaš o kotorsipe ande sisavo tipo vaš informirime debato ande e vaksina bisiguracijale komune. Amare arakhimata sikaven kaj khajekh andar e vaksina bisiguracijale manuša maškar e marginalizime komune ka mangel te palemogisavon majanglal te keren peske e KOVID-19 vaksine te lenge same sas adekuatno adresime via e oficialno sastimaski komunikacija thaj publikano debato.

Amare arakhimata i von sikaven kaj e protestne žene vaš e anti vaksinake pasportura ando o KT dikhline e mas-media, sar o BBC, sar moralno korumpirime thaj sar kotorsivni ande o politikane institucije ašal e resa vaš tiranija thaj kontrolo. Amare rodimaske kotorsivne ande e antivaksinake protestoske meškimate reportisarde kaj von aktivno inkjarde pe mamujal e mas-mediake xajnga, andar principno peske politikane interesura.¹⁶ Ekh katar e kotorsivne ando o KT, kon i von protestisarde, alavda e mas-mediake konsumatoren sar konflikto, savo si ekh reprezentativo vaš e konspirativno perspektiva. Averčaneste, e vaksina bisiguracijale kotorsivne kon ni sas kotor andar e antivaksinake protestura sas majcyra mamujal karing e mas-media ande e duj thema. Andar e ekskluzivno oficialno komunikacija, dujalo mas-mediako sikavipe (date te kadava sas pakjavdo kotoraleste verver ande e KŠ) thaj o oficialno alavdipe vaš peske lenge vaksinake komune sar “antivaksura”, amare informantura formisarde ekh seripe vaš xeterogeno ama komunalno identiteto pe peske lenge pašutne socialne onlajn drakhina aj ande pakjavne majsigurale fizikane thana, sar ande e antivaksinake pasportonenge protestura aj ande peski khangerjaki komuna.

Ame sikavas i kaj amare rodimaske kotorsivne, kon sas aktivne ande antivaksinake pasportonenge protestura, sas embut šajde te našen andar e masmedia thaj kiden pe ande alternativno socialno media platforme sar e Telegram. Rigate katar e alternativne (thaj majneve) socialne media platforme, o dovodo klaro sikavel o vastnipe vaš e YouTube videora ašal sa e rodimaske kotorsivne andre thaj avri andar e vaksinake pasportoske socialne meškimate ande e duj thema. Amare arakhimata sikaven kaj o YouTube sas buxleste trubusardo katar e vaksina bisiguracijale kotorsivne te kiden (sar i ande khajekh kazusura te bičhalen) sastimaski informacija maškar e pandemija. Ama, khajekh andar amare rodimaske kotorsivne i von dikhle po YouTube sar ekh partnerali platforma andar e zor vaš leske sugestiale algoritmora thaj perceptivne phagimata vaš o neutralipe. Kadaleske, khajekh katar amare rodimaske kotorsivne reportisarde kaj von direktijadinde karing majneve thaj

majcykne platforme sar e Parler thaj Rumble, kajte kadala kotorsivne phende kaj von ulavde peske pire gyndura slobodno vaš e KOVID-19 vaksina bi te aven cenzorime.

Ekh katar amare arakhimata si kaj e žene vaš aversave vaksina bisiguracijale komune dorjarde pe ekhegogjale ženenca thaj arakhade len kaj si majpakjalinale. Amare arakhimata sikaven kaj e vaksina bisiguracijale žene maškar e marginalizime komune pakjaje ande onlajn videora, dokumetalne filmura, informacija savi sas cirkulime ande khajekh katar e palpalemukhlinale socialne media platforme sar o Twitter thaj i informacija bičhaldi vaš e KOVID-19 vaksine thaj e pandemija ande e majneve socialne media platforme. E tendencija vaš amare informantura ande o kidipe e ekhgogljale ženenca pe socialne media platforme ando o majbutnipe vaš o andruno dizajno vaš e socialne media platforme (anavneste lenge algoritmura save traden majbut interakcije) khelel vastne rolje ando o keripe vaš onlaj ekho kamere.

Majbuteste, amare arakhimata andar e intervjuta thaj e fokus grupe gogiden kaj e antivaksine protestodavne maškar e vaksina bisiguravne grupe sas majprobabilne te trubusaren o Telegram. Amaro rodipe sikavel kaj but andar amare intervjudavne, kon sas kotor katar e antivaksinake pasportoske protestura, kidepe turjal konspiracijake teorije thaj populistikane narativura, žikana meškinas pe karing e radikalizacija. Andar aver rig, o andresipe vaš o Telegram avilo ando kontrastro e pakjamatonenca thaj rigdimatonenca ulavde katar amare vaksina bisiguracijale kotorsivne maškar e marginalizime komune, kon ni indeficirisarde pe e antivaksinake protestonenca. Ama, žikana e postura ando Telegram akcentisarde pe ekh majbari dexumanizacija vaš avrjalgrupake ženem, amare intervjutadavnenge gyndura vazde o vastnipe vaš e tolerancija karing saste tipura vaksinake lalja (glasura). Sa kadala arakhimata phenen ašal o aversavipe vaš o gogisaripe, gyndura, pakjamata, socialne thaj politikane trajonakhimata, thaj politikane ideologije ande e vaksina bisiguracijale komune.

Date te lenge resa si aversave, e trin kanalja ando Telegram save sas analizime anavneste TRUTH PILLS (ĆACUNIPÉ DRABA), Covid Red Pills (Kovid Lole Draba) thaj Vaccine Injuries (Vaksinake Phara) ulavde ekh ekhsavo tono kana diskutirinas vaš e madanatura aj e protestura. O negativno sentimento vaš e lokdaunura thaj e vaksinake mandatura thaj o seripe vaš diskriminacija sas ulavde katar e duj e kanalja ando o Telegram thaj amare intervjudavne. Khajekh andar e teme sar e “rigale efektura”, “Bill Gates”, “čhavengo garavipe”, thaj e saastarde teme vaš e “personalne vestimata” thaj o “autoritarianizmo” sas komonalne ande e duj informacije kidinde andar e kanalja vaš o Telegram thaj e intervjuta thaj e fokus grupe. Ekh centralno tema ando sasto dovodo vaš kadala kanalja vaš o Telegram si kaj e mesažura vazdine mola vaš vestipe thaj liberipe thaj diskutisarde o bičalipe vaš e vaksina bisiguravne žene karing e vaksinake mandatura. E mesažura turjal e vaksinake phara, pe aver rig, sas len ekh emocionalno thaj senzacionalno tono. So aversaveril e postura ande o Telegram andar e intervjuta si o fakto kaj ekh andar em e ašunde teme vaš e vaksine ande o Telegram si e antivaksinake mandatonenge protestura. Primerno, o kanalo o Covid Red Pills bazisno resda pe te informiril peske palalphirutnen vaš e nacionalne thaj maškarthemutne protestura mamujal e vaksine.

Ame arakhavdam kaj e čhib vaš e duj kanalja vaš o Telegram anavneste o TRUTH PILLS thaj o Covid Red Pills si la andre populistikane dixotomije thaj radikalizime akcijake akharimata. Kadala kanalja i von thonandre majbut radikalizime grupe, sar e “Alpha Men Assembly” (Kidipe vaš e Alfa Murša), kon kidindon pe regularno ande fizikane thana te praktikuin armijake marimaske taktike. O fundamentalno aversavipe maškar kadala duj kanalja sas kaj e KT-sko kanalo o TRUTH PILLS dumada embut vaš e politikane thaj e sakogivesutne teme ando o KT, sar e situacija vaš o NHS maškar e pandemija thaj o publikano dumadipe vaš o Boris Džonson aj e akcija pe e vaksina. Majbut katar kadava, gathe sas i but specifikane phenimata vaš e lokalne protestura ando o KT thaj e kidimata ande kadava kanalo. Sasteste,

o TRUTH PILLS kanalo khelda ekh maj organizacijaki rolja. Ama, e KŚ-go kanalo o Covid Red Pills dumada vaš e KŚ-ge politikane teme sar o Bajden. Date o kanalo ande e KŚ organizisarda manušen kaj akharda ašal lokalne reprezentativura ande khajekh mesažura, ni sas but lokalno organizacija ande e dori vaš ćaćešte o maladipe ande lokalne parkura aj aver publikane thana. Kadava si kotoraleste soske e KŚ-ge trubusaravne aven andar bare zisa (forura) ande aversave štatura. Khajekhe eksepčijenca sar o akharipe e manušenge te žan ka protestura, ando o kanalo ande e KŚ o Covid Red Pills kerda majcyra organiziripe thaj ulavda majbut globalne protestimaske nevimata kana sas ekhethanestethodo e kanalosa o TRUTH PILLS.

O trinto kanalo vaš o Telegram savo ame analizasardam sas o Covid Vaccine Injuries, savo phenel vaš amari res te identificis e verver tipura kanalja vaš o Telegram vaš e vaksinaki komunikacija. Ame arakhadam kaj o fokus o vaš kadava kanalo si pe e komunikacijaki informacija vaš e phara save sas kauzime katar e vaksine. Amari tema vaš o modelipe vaš e arakhimata vaš kadava kanalo sikaven kaj e pakjale simptomura thaj e rigale efektura save si dorjarde e KOVID-19 vaksinasas si aversave thaj thonandre ratesko kidipe, miokardit, ileske atake, meripe, thaj bebesko biphiravipe (spontanalo abortipe). Pašal sa e mesažura vaš e rigale efektura andar e KOVID-19 vaksina andar kadava kanalo sas akompanime katar e imažura aj videora saven sas len emocionalno aj senzacionalno andresipe (kontento). Khajekh andar kadala andresimata trubusaren deskriptivno istorija-phenipe andar ekhto ženo, aj von dorjaren incidentura save ačhen e ašunde (famosne) manušenge andar e KOVID-19 vaksine. Khajekh andar e rigale efektura akcentime ande kadava kanalo, sar e ratesko kidipe thaj e ileske atake, sas i von phendine katar amare intervjudavne thaj fokus grupenge kotorsivne.

Kadala kanalja i von xamisaren (trubusaren) prakerde pretencije thaj dar thovipe thaj xamisaren (trubusaren) ćhib savi si kerdi te anel moralne emocije sar xoli thaj skyrba save si žangle te formin dexumanizacija. Amare arakhimata sikaven kaj si ekh majbaro ideologikano xomogenipe ande e kanalja vaš o Telegram, savo si dorjardo i ka o fakto kaj sade ekh cynkni gin (numero) ženendar moderin kadala kanalja ande o Telegram thaj decizisaren pe so si ulavdo gathe. Date e cynkni gin vaš administratorja ande kadala kanalja, von si inke vastne soske von si palpalephirde katar milja aver xamisaravne (trubusaravne). Ama, kadala moderatorja ni siguracijasa reprezentin sasteste e vaksina bisiguracijale komunen.

Ande e averto rig, amari tema vaš o modelipe vaš e analiza vaš e postura ande o Twitter sikavel kaj e rasa thaj o rasizmo sas prezentime ande o centro vaš e vaksinake dumadimata, thaj von sas ulavde kaj trubusarelas pe e xaštagura dorjarde karing e KOVID-19 vaksina thaj e Black Lives Matter (BLM aj Kale Trajura si Vastne aj KTV). Amari sistematikani analiza pe kadala tuitura sikavel kaj e mandatura sas perceptime sar rasistikane katar e trubusaravne kon kerde postura kadale xaštagonenca. Kadava si fundamentalno soske e afrikani amerikani komuna sas perceptime sar majbut vaksina bisiguracijla sode aver komune. E tema vaš o modelipe pe e postura ulavde pe kadala xaštagura sikavel kaj e KTV organizacija, barem ande khajekh riga ande e KŚ, sas la o gindo kaj e vaksinenge mandatura sas rasistikane thaj biproporcionalno efekhthode pe e afrikane amerikancura. Kadaja vastni tema sas potencialno dominirime katar ekh majcipindine grupe vaš 1) antimandato aktivistura, kon dikhle e KTV sar ekh vastno fokus o ande pesko maripe mamujal e vaksinenge mandatura thaj, 2) radikalne žene, kon dikhle e vaksinake mandatura sar ekh styngone (levone) agende save pele telal e ekhsavi umbrela sar e KTV thaj e antifa.

Embut, kadala arakhimata thon akcento pe o vastnipe vaš kadava te avel ekh interseksionalno metodo karing e vaksinaki bisiguracija, savo tholandre ekh analiza vaš e majbuxle narativura thaj trajonakhimata vaš e vaksina bisiguracijale komune avrjal e pandemija thaj i e majbutni specifikani vaksinaki komunikacija vaš e KOVID-19 vaksina ande e socialno mediake platforme. Majbuteste, amaro metodo

kaj kerda analiza vaš e duj intervju, fokus grupe thaj socialno mediaki informacija sikavel balansime arakhimata. Žikana em e cipindinde lalja ande socialno media astarde ekh zoralo antivaksinako sentimento, e arakhimata andar amare intervjuta thaj fokus grupe sas maj nuansime thaj den but majbutne kauze soske e manuša po individualno thaj komunako nivelo šaj te na kamen te keren peske e KOVID-19 vaksina. Majbuteste, kaj kerdam intervjuta thaj fokus grupe e ženenca kon sas vaksina bisiguracijale ande e marginalizime komune ando o KT thaj e KŠ mukhla amen te ašunas thaj reprezentis lalja save ni sas siguracijasa reprezentime ande e socialno mediake dumadimata vaš e vaksine.

T6. Medikane ekspertura: Bisivpe vaš žanipe thaj orientiro ašal marginalne komunenge same

Amaro rodipe akcenthol i pe e streotipura thaj e pakjamata ande medikane komune vaš e cyknarinenge grupe, save lungjavon te anen bipakjalin bazirime pe istorikane bietikane praktike katar e žene vaš e dominantne kulturne grupe. Andar amare intervjuta e medikane praktikatonenca ando o KT thaj e KŠ, ame resdam amen i te akhjaras o efekto andar e dori vaš o paciento-sastimasko davno ando o barjaripe vaš e pakjavlin thaj te zoravas e vaksinako pakjape. Amare arakhimata andar amare intervjuta e medikane praktikanenca sikaven kaj sas khajekh pharimata save e medikane profesionalistura arakhade kana diskutisarde e vaksinaki bisiguracija peske pacientonenca maškar e pandemija. Ekhto, e medikane praktikane ande amari proba phendine kaj but vaksina bisiguracijale pacientonen sas len e percepcija kaj e vaksina sas bireslini te garavel len andar o viruso thaj te ačhavel o phiravipe pe aver.

Dujto, amare kotorsivne kon si i medikane praktikane ande o KT thaj e KŠ phendine kaj o pakjape maškar lenge pacientura kaj sas baro probabilo te serdon pe kovle simptomura te astarel pe o KOVID-19 sas buxleste phiravdo. Majinkjal, amare medikane praktikane rodimaske kotorsivne identificisarde kaj e biregulirime postura ande e socialno media šaj i von te negativno thode efekto pe lenge pacientonengi mang te keren peske e vaksine, specialno kaj gogisarel pe kaj e žangle kazusura save andrethon majphare rigale efektura si maj dikhlinde onlajn sode e milionura kazusura saven si len majcykne aj nisave rigale efektura. Ande aver rig, e medikane praktikane najdine kaj e manuša kon majlačheste tolerisarde vaksinake rigale efektura sas maj probabilne te kuražin averen te keren peske e vaksina. Interesno, amare arakhimata sikaven kaj e istorije vaš e rigale efektura šaj i von efektothon pe medikane profionalistonengi decizja te na keren peske specifikani marka andar e vaksina, savo sas o kazuso ekhe kotorsivnesa kon ni mangla te kerel peske e Pfizer vaksina.

Amare arakhimata sikaven kaj amare medikane praktikane kotorsivne i von malade pe majbutne problemonenca katar e vaksina bisguracijale pacientura kon pakjan ando lengo medikano gogidipe ašal o sastaravipe vaš aver nasvalimata sar o oftiko (rako, kancero), ama na kana dumadel pe vaš o KOVID-19. Aver tema savi si butivar diskutirime ande e paciento-doktoro dumadimata, savi sas phendini katar amare medikane praktikane kotorsivne, sas e vaksinaki bisiguracija pe e baza vaš e religiozne pakjamata. Majbuteste, amare profesionalne kotorsivne pakjape kaj e socialne konservativne norme save bimukhen e vaksinako lippe si dinde karing e majterne generacije ande khajekh thema. Majinkjal, amare arakhimata sikaven kaj khajekh andar amare medikane praktikane kotorsivne sas suspicime vaš e lovekerimaske motivura vaš e farmaceutikane kompanije kon keren e vaksina, savi tema inklusti ande e diskusija peske pacientonenca. E medikane praktikantura ande amari proba identificisarde e KOVID-19 mutacije, save keren o nasvalipe majzoralo, andar e šajde faktorja save majkjate xandaren e vaksinaki bisiguracija maškar e pacientura.

Em e butivar phendini demografikani grupa savi sas gindi katar amare medikane praktine kotorsivne te aven vaksina bisiguracijale sas e kale, azianura, maškarune khamtelunale (east), phuvjale amerikanura thaj/aj romane phirutnenge komune. Kana ame pušlam e medikane praktikantonen te von šaj phenen te si komune save sasteste si len e tendencija te aven vaksina bisiguracijale, majbut katar e medikane praktikane ande e KŠ (pandž katar e šov) phendine kaj e afrikano amerikani komuna thaj trin katar e šov phendine kaj e radikalne Trump-eske dumodavne kaj si em e bare vaksina bisiguracijale grupe ando e KŠ. Duj medikane praktikane phendine i vaš e religiozne grupe thaj ekh phenda e phuvjale amerikanura. Britanikane medikane praktikanenge alavirimata (respunsura) sikavde majbut xora soske von phendine vaš e aversave demografikane grupe te aven len majbari tendencija karing e vaksinaki bisiguracija: Andar oxto kotorsivne, e majbutne (trin kotorsivne) phendine vaš e kale komune thaj aver trin kotorsivne phendine vaš e parne žene andrethode e neve erake (new age) subkulturake, vynetone gardake bukjarne manuša, thaj religiozne grupe sar e muslimanura thaj e jexovaske jakhdavne palpalephrutne/pakjale. Duj kotorsivne phendine vaš e khamtelunale aziane komune, ekh kotorsivno phenda vaš e romane thaj phirutne komune.

Kana amare medikane praktikane kotorsivne sas pušdine te von angluneste ašunde vaš sisavo istorikano medikano bilačo tretiripe vaš e marginalizime komune, e kotorsivne ando o KT butivar alavirisarde amenge biklarone alavirimatonenca, save phenen amenge vaš lengi bisiguracija vaš so konkretno ačhilo ande e nakhli vrjama. O medikano praktikano 4, primerno, phenda “va, me ašundem leske ande e nakhli vrjama (kate o intervjudavno dorjavol ka istorikane bilače tretirimata ando o KT), ama me ni žanav te vov sas drabesko eksperimento aj aver”. Ande aver rig, e medikane praktikane kotorsivne ande e KŠ sas maj sigurne vaš peske alavirimata karing kadava pušipe, save reflektisarde lengo žanipe vaš o istorikano bilačo tretiripe ande e KAŠ. E KŠ-go medikano praktikano 4, primerno, phenda “si definitivno istorija andar kadava kaj ačhel ande e Kidinde Štatura.” E KŠ-go medikano praktikanto 5 i vov phenda “Me gyndiv kaj e afrikani amerikani populacija dikhlindol pe te avel i voj vareso bisiguracijali. Žanes, sigurno si lači kauza kadaleske. Thaj me ni žanav te tu žanes vaš o Tuskegee eksperimento e sifilis-osa palpale ande e nakhli vrjama, thaj žanes, ni serdol pe generalno kaj o šerutnalipe kerel so vov trubul te šaj promotil ekhsaripe maškar lende, komparime e parne ženenca thaj avere etnikane grupenca.”

Majbuteste, e medikane praktikane kotorsivne kon bukisaren ande e sastimaski sistema ande e duj thema ni žangle vaš trajosipe (ekzistencija) vaš sisavo tipo vaš individualne kerde orientirura vaš e ženengo tretiripe andar e marginalne komune. Averthane, amare medikane praktikane kotorsivne mothovde kaj si sade “universalno savorengi” resavimata thaj rekomendacije katar e sastimaske sisteme ande kadala thema. Ando o bisipe vaš specifikane orientirura, khajekh medikane praktikantura line e bukja ande peske vasta te palpale anen e pakjavlin maškar e marginalizime komune kaj, primerno, alosaren te len e ekhsavi vaksinaki marka savi si dindi i lenge pacientonenge. Gasave zumavimata signalin pakjavlin ande e vaksinengi siguracija, savo šaj dumodel e decizijake pacientoske procesosa kon daran andar e rigale efektura thaj si i von samale andar e paluni diskriminacija aj kon si suspektive andar e farmacevtikane kompanije kon fokusirin te lovekeren sode te sigurin e paciento. Amare medikane praktikane kotorsivne reportisarde i kaj von line e vrjama te ašunen peske pacientonenge samen vaš e vaksinake rigale efektura thaj kaj adresisarde lengo bisiguripe ande gogidimaske sesije.

Ama, khajekh katar e konceptualizacije vaš e medikane praktikane kotorsivne vaš e vaksinako bisiguripe sikavel ekh pakjali xomogeno socialno grupa, savi phiravda negativne konotacije pusavde ande o markero vaš e “antivaks”. Sar ame phenas ande e anglune reportoske kotora, majbut katar amare intervjutadavne kon sas

vaksina bisiguracijale ni mangle te aven alavdinde sar “antivaks” aj “konspiracijake teoristura”. Ame akhjaripedam kaj o alavdipe vaš e vaksina bisiguracijale komune sar “antivaks” thaj o pakjape kaj von si ekh xomogeno grupa kadava barthoda te kerdol pe ekh ćacuno dialogo lenca thaj te akhjudindol pe lenge individualne thaj kolektivne vaksinenge same. E moralne same vaš o vestipe andar e vaksinake mandatura sas pindžarde katar e medikane profesionalistura te khelen ekh centralno rolja ande e vaksinaki bisiguracija. Khajekh kotorsvinve pakjape kaj te obligin e vaksine ašal e sastimaske profesionalistura kadalesa te xasaren peski buki ašal o bikeripe savo ka sikavdol pe sar ekh diskriminacijaki forma. Žikana kadava reporto fundamentalno kritikaneste angažiril pe e stereotiponca thaj e favoritonca vaš e marginalizime komune save si vaksina bisiguracijale karing o šerutnalipe, e sastimaski sistema thaj e davne, vov sikavel i e stereotipura vaš e medikane praktikane karing e vaksina bisiguracijale komune thaj lengi refleksija vaš save padmadura (stepura) thaj metodura trubul te kerdon ande e sastimaske sisteme ando o KT thaj e KŠ ašal o majlačho dialogo thaj e pakjavlin maškar e vaksine bisiguracijale komune thaj e sastimaske davne.

Politikane palpaleavimata thaj rekomendacije

Bazirime pe e 6 teme vaś T1 - Rasizmo thaj diskriminacija, T2 - Liberipe thaj Sloboda, T3 - Rigale efektura, T4 - Vogjale pakjamata, T5 - Biefektivno komunikacija thaj T6 - Medikane ekspertura ande amare arakhimata, ame gogisaras pandž strategikane resa te resden pe katar e politkakeravnenge (dikh Figura 2). Ame pakjas kaj kadala politike thaj strategijake gindura ka dumoden e politikakeravnen te adresirin e socialne bieksarimata thaj e bipakjavlin serdine katar e marginalizime komune, thaj te orientirin e politikakeravnen ande kadava sar te dikhen karing o avutnipe (futuro) thaj te formirin e KOVID-19 dekada.

Figura 2: Polikane rekomendacije

<p>T1 Rasizmo thaj diskriminacija</p>	<p>T1 Rasizmo thaj diskriminacija</p>
<p>T6 Medikane ekspertura</p>	<p>T4 Vogjale pakjamata</p>
<p>Te akhjar del pe e preferencija thaj e diskriminacija ande e sastimaske institucije thaj e biomedikane modelja vaš o sastipe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ame rekomendis kaj e šerutnimata thaj e sastimaske institucije pašavon karing e marginalne komune kaj akhjar den e komunalne specifikane aversivmata ande e sastimaske garavimata thaj šajmata. • Avutne (futurne) publikane sastimaske inicijative trubul te šerden kaj akhjar den pe e socialne biekhsarimata thaj kaj majlačhardon pe lenge sastimaske strategije thaj metodura mujavneste. 	<p>T6 Medikane ekspertura</p> <p>Prioritizipe vaš o keripe vaš zorale dorja maškar marginalizime komune thaj sastimaske institucije:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Keripe vaš avrižamaske inicijative sar e putarde forumura save kerdon pe maškar e komune te čhinavdon pe e normalne ašugarimata vaš e biekhsarne dorja save but katar amare kotorsivne phendine kaj definisarde lenge maškardorja (interakcije) e sastimaske praktikanenca. • Thanengo keripe ande savo manuša seren kaj len šaj avel len putarde dialogura te diskutin peske dara, pakjamata, thaj ašugarimata thaj len alavirimata (respunsura) bi te aven kritikadinde.
<p>T2 Vestipe thaj Sloboda</p>	<p>T3 Rigale efektura</p>
<p>T4 Vogjale pakjamata</p>	<p>T5 Biefektivno komunikacija</p>
<p>T5 Biefektivno komunikacija</p> <p>Te akhjar del pe o dumodipe thaj e moralne same vaš e pacientura</p> <ul style="list-style-type: none"> • E šerutnimaske thaj e sastimaske institucije te pašavon karing e cyknarinale komune kaj akhjar den lengo dumodipe thaj moralne same sar e same ašal e dukhaki prevencija, o favoripe ekheske grupake, aj te aves čaćuno karing sade khajekh komune. • Publikane sastimaske komunikacijake strategije andrethode ande avutne vaksinake kerimata trubul te andrethon mesažo dorjardo e moralne samenca. 	<p>T5 Biefektivno komunikacija</p> <p>Te majlačhardol pe e čhan ande savi e informacija si ulavdi e publikasa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Te kerdol pe majbutni transparacija thaj klaripe ando o phenipe vaš e rigale efektura thaj sode var von sikavdon šaj avel dumodavno specialno ande krizale vrijeme. • Te kerdol pe kooperacija e komunikacijenca thaj e informacijake vizualne ekspertonenca te barjarel pe efektivne, semple, thaj xamisarde metodura te phenel pe phari sastimasa-dorjarde informacija.
<p>T5 Biefektivno komunikacija</p>	
<p>Te akhjar del pe vaš e verver trajoske nakhimata andar e vaksina bisiguracijale komune thaj te našlindol pe katar o polarizime diskurso</p> <ul style="list-style-type: none"> • Te thanestethol (adoptil) pe ekh čhib savi ni stigmakerel e vaksina bisiguracijale ženem thaj komunem ašal e socialne thaj medikane problemura andar e KOVID-19 pandemija. • Te našlindol pe katar e kategorizacija sar e “antivaks” save ulaven e societos ande duj mamujalne pašina maškar e vaksinime thaj e bivaksinime. 	

1. Te akjardindol pe o stereotipo thaj e diskriminacija ande e sastimaske institucije thaj biomedikane sastimaske modelja

Ame gogidas kaj ekh katar em e vastne andredimaske punktura te cyknjardindol pe e bisiguracija ande e marginalne kumune, si kaj **barjarel pe e pakjavlin**. O bisivpe vaš responsibilo ašal e nakhli medikani bilači praktika si inke žuvdi (trajni) ande e gogisarimasko proceso vaš e marginalizime komune thaj kaj si ekh manuś majčacuno kadale problemonenge ka dumodel te barjardindol pe e pakjavlin maškar kadala komune. Andar e buxleste žangli tema vaš o **T1-Rasizmo thaj diskriminacija**, ame rekomendis kaj e šerutnalimata thaj e sastimaske institucije ande e duj e KŠ thaj o KT pašavon karing e marginalizime komune kaj akhjarden e komunake specifikane aversavimata ande sastimaske garavimata thaj šajmata. E kotorsivne andar e istorikaneste marginalizime komune ande amaro eksperimento reportisarde kaj von sas suspicime katar e šerutnale thaj e publikane sastimaske institucije kaske anglunestetrajsarde manuśa diskriminisarde mamujal lende. Ame arakhadam i kaj e publikane sastimaske inicijative turjal e KOVID-19 pandemija sastarda saste pacientonen universalno, savo sikavel kaj si ekh bisivpe vaš žanipe – aj ando em o lačo kazuso ekh bisivpe vaš akcija upral o žanipe – kaj aversave komunen si len aversave istorije, sakogivesutne trajonakhimata thaj trubumata. Ame gogidas kaj avutne publikane sastimaske inicijative trubul te šerden kaj akhjarden e socialne biekhsarimata thaj adaptin gogjavereste peske sastimaske strategije thaj metodura.

Ame idejadas kaj kadala averimata trubul te aven adoptime pe ekh individualno nivelo, primerno, kana e pacientura informirin peske sastaravnes lenge dukhake, von naj čhuddine andar istorikane, planirime thaj diskriminacijake došarde akhjarimata, kadaleske, o edukuipe vaš e medikane praktikane vaš e istorikane bilače tretirimata si vastno. Amare intervjudavne e medikane praktikanenca sikavde ekh bisivpe vaš formalizime školipe thaj treningo vaš o struktarno rasizmo ande e sastimaske strukture. Pe e komunako nivelo, komunake pašavimaske iniciative andrethode putarde forumura thaj publikane seminarja save ka anen medikane praktikane thaj marginalizime komune si vastne; thaj pe o societetosko nivelo, kadava šaj kerdol pe via putardo akhjardipe vaš e šerutnale thaj sastimaske institucije sar o NHS (UK) aj sastipedimaske davne (KŠ) vaš o istorikano thaj o akanutno maltretiripe vaš e rasistikaneste marginizime komune *specialno* ande o konteksto vaš e diskutirime KOVID-19 pandemija thaj e vaksinaki programa. Sade kaj barjardon pe kadala dorja thaj kaj bukisarel pe kadala buxleste umzarde problemura šaj o bimujalipe vaš o efekthope vaš e pandemija pe e marginalizime komune te avel bukisardo, e resasa kaj ando o kazuso kaj sisavi avutni pandemija phirel, kadala bimujalnimata si minizime thaj bukisarde andar lengo astaripe (goripe).

2. Te prioritizil pe o barjaripe vaš e zorale dorja maškar e marginalizime komune thaj e sastimaske institucije

Kaj baziris amen pe amare arakhimata andar e teme vaš **T1-Rasizmo thaj diskriminacija**, **T4-Vogjale pakjamata** thaj **T6-Medikane ekspertura**, ame das e ideja kaj e resimaske inicijative sar e putarde forumura save kerdon pe *ande* e komune te ačhaven e normativne ašugjarimata vaš e biekhsare dorja save but katar amare kotorsivne phendine kaj karakterizirin lenge interakcije e sastimaske praktikanenca. Kajte šaj, kadala komunake resimaske proektura trubul te thonandre pakjavline komunake žene, andrethode religiozne šerutne (liderja) (T4), thaj medikane ekspertura (T6) te dumoden e pakjavlin thaj te raportin. Majbut, kadala putarde forumura trubul te na aven dorjarde e ašugjarimatonenca vaš e vaksinako keripe – avere alavenca, mesažura andar kadala inicijative *trubul te cykjaren o ginipe pe e vaksinenge gina*. Averthane, ame rekomendis kaj von funkcionirin sar thana kajte

e individura seren kaj len šaj avel len putarde dialogura aj ašugjaripe savo ando agor vaš o dumadipe von ka keren e vaksina.

Kadava ka bukisarel pe e same vazdinde katar e kotorsivne kaj von line majbut andar o žanipe vaš e vaksine via o personalno rodipe (primerno onlajn), soske von serde kaj von šaj te keren kadala dumadimata e sastimaske praktikanenca aj ande khajekh andar peske pašutne socialne drakhina andar e potencialno stigmatizacija. Kaj akcento thol pe pe o bisivpe vaš e procedure, e orientirura, thaj e strategije te pašavol pe karing e marginalne individura kon naj sigurne te vaksinin pe thaj kaj siguril pe kaj e sastimaske praktikane si žangle vaš kadala specifikane resursura, majformalno dumodipe šaj avel dindo e marginalizime ženon kon si samale vaš e vaksine. Majbuteste, kaj kerdon pe orientirura turjal e KOVID-19 vaksine ašal e marginalne grupe, informacijake xajnga šaj aven majbut sigurne thaj regulime katar e socialne mediake kompanije.

Klaro, e narativura vaš amare marginalizime intervjudavne mothon kaj e čhan te astardol pe o lungu dromžape karing o lipe vaš lengi pakjavlin si dujali – kaj putardeste akhjudindol pe e baza thaj e diskriminacija ande e sastimaske institucije thaj e sastimaske biomedikane modelja, thaj kaj ašundon pe – thaj moldel pe – lenge trajonakhimata. Kadava si specialno vastno te akcentiril pe soske but katar amare medikane praktikane ando o KT, specialno kadala andar privilegime thaj dominantne kulturne identiteta ni sikavde žanipe vaš e sistemikani diskriminacija thaj rasizmo vaš e sastimaske institucije, aj istorikane aj akanutne. Kadaleske, kadala komunake resimaske forumura ka anen i von aktivno **antirasizmosko treningo thaj praktika ašal e medikane praktikane**. Amare intervjuta i von sikaven kaj majbut cyknarinengi reprezentacija maškar medikane bukjarne ka dumodel te majlačhardol pe i o angažiripe e vaksinaso. Sade kaj barjudindon pe kadala dorja šaj o bimujalnipe vaš o efekthope andar e pandemija pe e marginalizime komune te astarel pe te avel bukikerdo pe leste, e resasa kaj te sisavi avutni ekhsavi pandemija inklel, kadala bimujalnimata si minizime thaj si bukisarde andar o astaripe.

3. Te akhjudel pe e intervencija thaj e pacientonenge moralne same

Kaj sam bazirime pe e teme vaš **T2-Liberipe thaj vestipe, T4-Vogjale pakjamata thaj T5-Biefektivno komunikacija**, ame das e ideja kaj e šerutnale thaj e sastimaske institucije ande e duj e KŠ thaj o KT pašavon karing e marginalizime komune kaj akhjuden lengi intervencija thaj moralne same sar e same te pereventin pe e dukh, o favoripe vaš ekheske androne grupa, aj kaj si čaćune sade karing khajekh komune. Primerno, amare arakhimata sikaven kaj but žene kon kontrin pe mamujal e vaksinake mandatura keren kadava žikana vazden e moralne same ašal o vestipe. Čaćuneste sigate, e moralne psixologura arakhle kaj khajekh manuša dikhlindon te samaden pe majbut vaš peske personalne vestimata sode averenge, thaj kaj von si maj senzitivne karing e potencialne phagimata vaš kadala vestimata.^{17 18} Ame dikhlam ekh relativno majbare same ašal e personalne vestimata i ande amare vaksina bisiguracijale kotorsvine, specialno ande kadala kon i von ptestinas mamujal e vaksinenge pasportura thaj mandatura.

Žikana si vastno te dikhlindol pe karing e pacientura telal e perspektiva vaš ekh ekhalin (kupalin) vaš agentura te šaj modelil pe, kotrolil pe thaj cykjardol pe o phiravipe vaš o viruso maškar e pandemija, si i vastno te bukisarel pe sako agento

17 Graham, J., Haidt, J., and Nosek, B. A. (2009), 'Liberals and conservatives rely on different sets of moral foundations', *Journal of personality and social psychology*, 96(5), pp. 1029-1046.

18 Iyer, R., Koleva, S., Graham, J., Ditto, P., and Haidt, J. (2012), 'Understanding libertarian morality: The psychological dispositions of self-identified libertarians', *PLOS ONE*, 7(8), pp. 1-23.

individualno. But kotorsivne serde o bisivpe vaś ekh realno debato vaś e vaksine thaj e vaksinenge pasportonenge mandatura, kaj lenge same ni sas aśunde, thaj serde pe avričhuddine i andar o bivastno debato savo ulavel e pacientonen ande “lačhe themale” thaj “konspiracijake teoristura”. Kana e individualne žene kon si but samale vaś o garavipe vaś peske personalne vestimata si phendine kaj von trubul te len/te aven kikiđine te len ekh fizikaneste intruzivno procedura (primerno e vaksina), von dikhen kadava sar phagipe vaś lengo vestipe, von ačhen moralno but xoljarde thaj von kontrin o mandato. Ame kadaleske rekomendis kaj e publikane sastimaske komunikacijake strategije andrethon ando o avutnipe kaj e vaksinengo keripe trubul te andrethol bukisaripe pe e moralne same, specialno karing e same vaś e individualne vestimata. Kadava si soske e same aśal personalne vestimata si potencialne te negativno efektothon i pe avutne publikane iniciative.

4. Te majlačhardol pe e čhan ande savi e inforacija si ulavdi e publikenca

E teme vaś **T3-Rigale efektura** thaj **T5-Biefektivno komunikacija** akcentisarde kaj ekh baro kotor andar vaksinaki bisiguracija sas kerdi katar e dara vaś phare efektura andar e vaksine. Amare arakhimata sikaven kaj amare vaksina bisiguracijale kotorsivnen sas len e tendencija te roden e majbutni informaija andar e COVID-19 vaksine soske von serde kaj lende resli bireslini informacija katar e šerutnale institucije. Ame gogidas kaj ande avutne komunikaicje, kaj e majbutni transparacija thaj o klaripe ande o phenipe vaś e rigale efektura thaj sode var von sikavdon pe šaj avel dumodindo specialno ande e vrjame vaś e phare istorikane momentura, sar e COVID-19 pandemija. E šerutnimata thaj e sastimaske organizacije trubul i von te den e publika klaro thaj transparentno informacija vaś e sikavin palal e vaksinako keripe thaj vaksinako efektnipe.

Ame gogidas kaj e šerutnimata thaj e politikakeravne ando o KT thaj ande e KŠ trubul te partnerin e komunikacijenca thaj e informacijake vizualizacijake ekspertonenca te keren efektivne, semple, thaj trubusavne metodura aśal e komunikacija e komplikime sastimaske informacijasa. Ekh baro kotor andar amare kotorsivnenge dara andar e rigale efektura sas andino katar e anekdotura save inkliste andar personalne, familijake ženenge, aj amalenge trajonakhimata. Ame gogidas e šerutnimaske komunikacije te fokusirin pe 1) komunikiripe vaś e problemura pe kadava te gindon pe e anekdotura, thaj 2) vizualipe vaś e informacija savi komunikiril semple gina. Majbuteste, kaj e istorijaphenipe si ekh zoralo efektothomasko instrumento, ame gogidas kaj o mesažiripe vaś e vaksinenge avantažura te fokusirl pe klarne individualne istorije save si sikavde ande e informacijaki vizualizavija, ando o majbutnipe karing o trubusaripe vaś e statistike thaj e numerave. Publikane sastimaske iniciative šaj i von keren intuitivne edukacijake videora vaś e mRNA texnologija aj o trubusaripe vaś e gamifikacija te majzoraven o akhjaripe vaś kadaja texnologija.

5. Te akhajrdindon pe e aversave trajonakhimata vaś e vaksina bisiguracijale komune thaj te našlindol pe katar e diskursosko polariziripe

Specialno bazirime pe **T5-Biefektivne komunikacije**, thaj i pe sa e inkliste teme ande amari studija, ame rekomendis i kaj e publikane institucije andrethode e mediane kompanije te adoptin ekh čhib savi ni stigmatiziril e vaksina bisiguracijale ženem thaj komunem aśal e socialne thaj medikane problemura andar e COVID-19 pandemija. E vaksinake mandatura sigate ačhile ekh polarizime tema savi ingjarel

bute vaksina bisiguracijale ženem te garaven peske ćacune same andar e dar te na cyrden socialne pokinimata sar kadava te aven avrićhuddine andral peske pašutne socialne grupe aj lovepokinimata sar e bukijako xasaripe. Žikana e publikane inicijative sas siguracijasa kerde te na resaven kadala resa, gasave rezultatura šaj aven dikhlinde sar rigale efektura vaś o akanutno KOVID-19 vaksinengo mandato. Avutne inicijative trubul kadaleske te len ando gindo e pacientonenge ginde socialne pokinimata.

Medijane kompanije trubul te našen andar e kategorizacije sar e “antivaks” save ulaven e societos ande duj mamujale (kontrime) pašina maśkar e vaksinirime thaj e antivaksinirime. O generaliziripe vaś e cyknarine komune maśkar e vaksina bisiguracijale manuśa e terminosa “antivaks” aćhavel amen andar o akhjaripe vaś e nuanse vaś o personalno trajonakhipi savo formiril lenge rezervacije thaj lenge decizije. Agorneste, e šerutnimata šaj bukjatelen e bordoske khelinake barjardavnen te keren školimaske khelina resdine karing e rekonstrukcija vaś e bieksare socio-ekonomikane thaj istorikane kondicionura mujavne katar e žene andar e marginalne komune. Ande gasave khelina, žene kas si len aversave trajonakhimata, andrethode medikane praktikane thaj politikakeravne, ka avel len o šanso primerno te pindžaren pe e specifikane barthovinenca save e marginalizime komene mujaven ande o sastimasko andredipe, aj kaj von trajonakhen andar samabistaripe thaj diskriminacija.¹⁹

19 For an example, please see this video: Vox (2021) *Glad You Asked*, S2, E4. Available at: https://www.youtube.com/watch?v=YUbSpI0J9aQ&t=19s&ab_channel=Vox [accessed 24/03/2022].

Agorno alav (duma, vorba)

Andar amare intervjuta, fokus grupe, thaj socialno medijaki informacija savi sas kidindi maškar e KOVID-19 pandemija, ame identifisardam variacija ande e nivelura vaš e bipakjavlin na sade karing e šerutnimata ama i karing e sastimaske sisteme thaj karing o givesutno sikavinalo gogidipe. Ame i arakhadilam averesave faktorencasave motivirin e bisiguracija vaš amare intervjudavne ande e vaksine, save dependin te von si kotor andar aversave etnikane, religiane, kulturne, aj rasale komune. Majbuteste, ame arakhadam averesave nivelura vaš e vaksinaki bisiguracija vaš e manuša kon identificirin pe e antivaksinge protestonenca thaj kadala kon ni identificirin pe lenca. Ame mothas i kadale variacijenge sar ekh faktoro vaš specifikane trajale istorije, nakhle palpalemukhimata, thaj akanutni diskriminacija savo rezultil ande o biekhsarino andredipe ande šajmata e marginalizime komunenge. Amaro metodo akcenthol pe o trubupe ašal ekh maškardorjardi perspektiva ašal o keripe vaš publikani sastimaski politika te šaj majlače te mothol pe ašal e aversave barthovina save si komonalno mujavne katar e žene ande marginalizime komune. Ame identificirisardam e centralne teme save len ando gyndo e decizija vaš e marginalne kotorsivne te čhudden aj palpalin e vaksinako keripe, thaj i e kontekstualne thaj e strukturne faktorja save zoraven kadava rezultato.

Kaj si linde ekhethaneste, amare arakhimata sikaven kaj si ekh aversavo nivelu vaš e bipakjavlin karing e šerutnalimata thaj e sastimaske instituije ando o KT thaj e KŠ, specialno andar e istorikani bilači praktika thaj marginalizacija thaj andar e akanutne diskriminacijake praktike thaj politike ande e sastimaski sistema thaj avrjal. Ande kadava reporto, ame sikavas kaj kadava bisiguracija vastneste formiril vaksinake pakjamata thaj decizije vaš e marginalizime komune ande kadala thema. Ašal e pozicija ande e o ulavdo akhjaripe vaš kulturne thaj generacijale traume save sas trajonakhle katar e marginalne komune ka mukhel e politikakeravnen te klaro indentificin barthovina save si mujavne ekskluzivno katar kadala komune thaj te koregirin len. Kadava ka siguracijasa žal majdur karing o palembarjaripe vaš e pakjavlin ande e themale institucije thaj publiane sastimaske inicijative maškar kadala komune.

Sar sas dikhlindo ande e socialno mediani informacija savi sas kidindi andar o Twitter thaj o Telegram, xamisaravnen (trubusaravnen) si len e tendencija te ginen pe o “personalno rodipe” ašal o KOVID-19 dorjardi informacija, savo thol o pharipe pe e manuša te aversavin pe maškar e xoxavni informacija thaj e kredibilne xajnga. Amare arakhimata sikaven kaj e xoxavni informacija vaš e KOVID-19 vaksina butivar ginda pe upral pe učeste emocionalno čhib thaj teme save keren o andresipe manglo e trubusaravnenge. Amare arakhimata andar e intervjuta thaj e fokus grupe i von sikaven kaj e antivaksinake protestorja maškar e vaksinake bisiguracijale grupe sas maj probabilne te trubusaren o Telegram. Ama, amaro reporto sikavel kaj o andresipe ande o Telegram avilo ando kontrasto e vaksinenge pakjamatonenca thaj rigdimatonenca ulavde katar amare vaksina bisguracijale kotorsivne maškar e marginalizime komune, kon ni identifisarde pe e antivaksinake protestonenca. Kadava majbuteste zoravel o trubupe ašal ekh maškardorjardo metodo te sikjol pe vaš e vaksinaki bisiguracija, e socialne biekhsarimata thaj e bipkjavlin.

Amare arakhimata ande kadava reporto sikaven i kaj majbari transparacija thaj majbut detajlonengi informacija vaš e vaksinenge eksperimentura thaj dorjarde rigale efektura trubul te kerdon pe, terdžon pe, thaj sastarel pe e pakjavlin ande verver marginalizime komune save si vaksina bisguracijale ando o KT thaj e KŠ. Sisavo

bisivpe vaš e transparacija ašal aj o samabistaripe ama buxtleste umzarde aj seriozne ama cyravrale rigale efektura šaj seriozno te barthoven e vaksinako keripe katar but manuša. Ande aver rig, o bičalo nivelipe e populacijasa šaj gindol pe sar ekh semno vaš o paternalizmo, savo ka xandarel e bipakjavlin soske e manuša šaj andar e kauza te racionalno pušen pe soske e vaksinaki informacija naj majbut andredindi thaj buxleste phiravdi. Ame arakhadam i kaj o majbutno vastno aspekto vaš o efektivno šerdipe šaj kerdol pe via o efektivno sastimasko mesažo bičhalipe maškar o šerutnipe thaj e themale žene, kaski res si te sastarel maškar e pandemija. E šerutnimata, publikane sastimaske institucije, thaj politikakeravne kon gogisaren pe avutne vaksinake inicijative trubul te gogisaren i vaš o promotiripe vaš ekh informirime debato ašal e kostrastne pakjamata thaj rigdimata vaš e vaksinako čhuddipe andar moralne kauze, sar andar o majučo seripe vaš o problemo vaš e personalne vestimata. Agorneste, ame argumentiris amen kaj e politikane žene, medijane kompanije, komunalne pakjamaske organizacije, thaj doktorenge klinike khelen rolje ande o efektino trubusaripe vaš e dorja maškar e medikane praktikane thaj e vaksina bisiguracijale cyknarinenge komune thaj o bukikeripe pe lenge same.

Bibliografija

Balibar, E. and Wallerstein, I. (1991), *Race, Nation, Class: Ambiguous Identities*, London and New York: Verso.

Edgerly, L., Toft, A., and Veden, M. L. (2011), ‘Social movements, political goals, and the May 1 marches: Communicating protest in polysemous media environments’, *The International Journal of Press/Politics*, 16(3), pp. 314-334.

Graham, J., Haidt, J., and Nosek, B. A. (2009), ‘Liberals and conservatives rely on different sets of moral foundations’, *Journal of personality and social psychology*, 96(5), pp. 1029-1046.

Iyer, R., Koleva, S., Graham, J., Ditto, P., and Haidt, J. (2012), ‘Understanding libertarian morality: The psychological dispositions of self-identified libertarians’, *PLOS ONE*, 7(8), pp. 1-23.

Jamison, A. M., Quinn, S. C., and Freimuth, V. S. (2019), ‘“You don’t trust a government vaccine”: Narratives of institutional trust and influenza vaccination among African American and white adults’, *Social Science & Medicine*, 221, pp. 87-94.

Johnston, J. (March 2020), ‘Matt Hancock insists ‘herd immunity’ not part of government’s plan for tackling coronavirus’, *PoliticsHome*, <https://www.politicshome.com/news/article/matt-hancock-insists-herd-immunity-not-part-of-governments-plan-for-tackling-coronavirus> [accessed 24/03/2022].

Kennedy, B. R., Mathis, C. C., and Woods, A. K. (2007), ‘African Americans and their distrust of the health care system: healthcare for diverse populations’, *Journal of cultural diversity*, 14(2), pp. 56-61.

Lentin, A. (2000), ‘Race’, Racism and Anti-Racism: Challenging Contemporary Classifications, *Social Identities*, 6(1), pp.91-106.

Marcelin, J. R., Swartz, T. H., Bernice, F., Berthaud, V., Christian, R., Da Costa, C., ... and Abdul-Mutakabbir, J. C. (September 2021), ‘Addressing and Inspiring Vaccine Confidence in Black, Indigenous, and People of Color During the Coronavirus Disease 2019 Pandemic’, In *Open Forum Infectious Diseases* (Vol. 8, No. 9, p. ofab417). US: Oxford University Press.

Niño, M. D., Hearne, B. N., and Cai, T. (2021), ‘Trajectories of COVID-19 vaccine intentions among US adults: The role of race and ethnicity’, *SSM-population health*, 15, pp. 1-8.

Nuriddin, A., Mooney, G., and White, A. I. (2020), ‘Reckoning with histories of medical racism and violence in the USA’, *The Lancet*, 396(10256), pp. 949-951.

Office for National Statistics (January 2022), *Coronavirus and vaccination rates in people aged 18 years and over by socio-demographic characteristic and occupation, England: 8 December 2020 to 31 December 2021*. <https://www.ons.gov.uk/peoplepopulationandcommunity/healthandsocialcare/healthinequalities/bulletins/coronavirusandvaccinationratesinpeopleaged18yearsandoverbysociodemographiccharacteristicandoccupationengland/8december2020to31december2021> [accessed 24/03/2022].

Omi, M. and Winant, H. (2015), *Racial Formation in the United States* (3rd Edition), New York and Abingdon: Routledge.

Perkins K. and Wiley S. (2014), ‘Minorities’ in Teo, T. (ed.), *Encyclopedia of Critical Psychology*, (New York: Springer), https://doi.org/10.1007/978-1-4614-5583-7_188.

Peteet, B., Belliard, J. C., Abdul-Mutakabbir, J., Casey, S., and Simmons, K. (2021), ‘Community-academic partnerships to reduce COVID-19 vaccine hesitancy in minoritized communities’, *EClinicalMedicine*, 34, pp.1-2.

Platt, L. (November 2021), *Why ethnic minorities are bearing the brunt of COVID-19*. <https://www.lse.ac.uk/research/research-for-the-world/race-equity/why-ethnic-minorities-are-bearing-the-brunt-of-covid-19> [accessed 24/03/2022].

Sauda, E., Wessel, G., and Karduni, A. (2021), *Social Media and the Contemporary City*, Abingdon: Routledge.

Vox (2021) *Glad You Asked*, S2, E4. Available at: https://www.youtube.com/watch?v=YUbSpl0J9aQ&t=19s&ab_channel=Vox [accessed 24/03/2022].

Wagner, E. F., Langwerden, R. J., Morris, S. L., Ward, M. K., Trepka, M. J., Campa, A. L., ... and Hospital, M. M. (2021), 'Virtual Town Halls Addressing Vaccine Hesitancy Among Racial/Ethnic Minorities: Preliminary Findings', *Journal of the American Pharmacists Association*, 62(1), pp. 317-325.

Vaš e Akademija

E Britanijani Akademija si ekh korkorutni, korkoro šerdini korporacija, savi si kerdi katar pašal 1,000 KT-ske Asistentura thaj 300 avrjal o KT Asistentura kon sas alosarde andar peske bare rezultatura sar sikavne žene thaj rodavne. Lake resa (cele), zora thaj driko (ramka) vaš šerutnalipe si ramosarde ande e Xarta thaj lake dumodavne regulacije, sar si lačhdinde (aprobime) katar o Privy Council. E Akademija lel publikane love katar e Sikavinako thaj e Rodimasko budžeto savo si dindo ande ekh granto katar e Khukhin ašal Biznes, Energija thaj Industrialno Strategija (BEIS). Voj i lel dumodipe katar privatne xajnga thaj financiril pe i katar peske love. E gyndura thaj e gogicyrdimata (konkluzije) save si phendine kate naj siguro lačhdinde katar e individualne Asistentura ama si gyndosarde sar majdavne (kontributivne) karing o publikano debato.

E Britanijani Akademija si e KT-ski nacionalno akademija ašal e humanitarne thaj e socialne sikavina. Ame mobilizis kadala discipline te akhjaras e dunjava (lumja, svetos) thaj te keras ekh majluminalo avutno (futuro).

Katar xoxavni inteligencija ži ka klimatosko averipe, katar o prosperitetosko barjaripe ži ka o majlačharipe vaš o salačhipe – e agivesutne kompleksne problemura šaj sade te aven resavde (rezolvime) kana ame majfundakonis amaro dikhipe ande e manuša, kulture thaj e societetura.

Ame investiris ande rodavne thaj proektura ando sasto KT thaj avrjal, angažiris e publika šuže gogjarimasa thaj debatonenca, thaj anas ekhethaneste sikavnen, šerutnalen, biznesonen thaj civilne societies te efektothon pe e politika ašal o savorengo avantažo (benefito).

E Britanijaki Akademija
10-11 Carlton House Terrace
London SW1Y 5AH

Registririme organizacija numero 233176

thebritishacademy.ac.uk
Twitter: @BritishAcademy_
Facebook: TheBritishAcademy

Lilinkaldo ando februari 2023-to berš

© E Authorja. Kadaja si ekh putardi andredimaski (akcesoski) Publikacija licenzirime telal ekh Kreativno Komonalno Atribucija-Bilovekerimaski- NoDerivs 4.0 Biportime Licenzo

Te citirin kadava reporto: E Britanijaki Akademija (2023), *"E medicina si inke mamujal e kale žene": Kartografipe thaj vizualipe vaš e maškardorja vaš e socialne biekhsarimata, komunaki bipakjavin, thaj vaksinako bisiguravipe ande onlajn thaj fizikane thana ando o Kidindo Thagaripe thaj e Kidinde Amerikake Štatura*, E Britanijaki Akademija, London

doi.org/10.5871/c19-recovery/O-O-B-A-O-A-KN-F-W-D-M-A-M-F-Romani

Dezajniripe katar o Only